

YRITYS X:N TILINPÄÄTÖSANALYYSI

Jimi Posti

Opinnäytetyö
Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala
Liiketalouden koulutusohjelma
Tradenomi

2016

School of Business and
Administration
Degree Programme in Business
Management
Bachelor of Business Administration

Author	Jimi Posti	Year	2016
Supervisor	Satu Valli		
Commissioned by	Accounting company from Tampere		
Subject of thesis	Company x's Financial Statement Analysis		
Number of pages	59 + 13		

The aim of the thesis was to find out the financial situation of the target company compared to other companies operating in the same industry. Additionally, the aim was to find out how the financial situation of the target company has developed during the last three accounting periods. The commissioner of the thesis was an accounting company from Tampere whose customer was the target company. The target company is a small to medium-sized metal ware company. In order to protect trade secrets, the target company has been made anonymous by using the name company x. In addition to that parts of the attachments have been concealed. The commissioner of the thesis also wanted to use of the results of the thesis to their benefit in their own activities.

The theoretical part of the thesis is comprised of the subjects related to financial statement analysis and financial statement reporting. The research method was qualitative and the research materials were the financial statements of company x and information from the Sector Online -service. The research materials were analysed using the analysis techniques of financial statement analysis. More precisely these techniques were percentage-shaped financial statement, business ratios and cash flow statement.

In this study, an overall view of the financial situation of company x was formed by examining profitability, solvency, liquidity, cash flow, and the extent and efficiency of the operation. According to the results, the financial situation of company x is generally not as good in relation to the industry level, but it is not bad either. The financial situation has improved during the reference period and it can develop even more in the near future. Further studies could be made to research the financial situation again in the next few years.

Key words financial statement analysis, financial statement, business ratios, profitability, solvency, liquidity, efficiency

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	5
1.1	Opinnäytetyön tavoitteet ja rajaus.....	6
1.2	Tutkimusmenetelmän valinta ja perustelu.....	6
2	TILINPÄÄTÖSANALYYSIN PERUSTEET	9
2.1	Tunnuslukuanalyysistä yritystutkimukseen	9
2.2	Tilinpäätösanalyysin käyttäjäryhmät	10
2.3	Tilinpäätösanalyysin vaiheet ja menetelmät.....	12
2.4	Tilinpäätösanalyysin rajoituksia	13
3	TILINPÄÄTÖSRAPORTOINTI	14
3.1	Tuloslaskelma	15
3.2	Tase.....	16
3.3	Rahoituslaskelma, liitetiedot ja toimintakertomus	17
4	TILINPÄÄTÖKSEN OIKAISEMINEN	19
4.1	Tuloslaskelman oikaisut.....	19
4.2	Taseen oikaisut.....	21
5	TILINPÄÄTÖKSEN ANALYSOINTITEKNIIKAT	22
5.1	Prosenttimuotoinen tilinpäätös.....	22
5.2	Tunnusluvut	22
5.2.1	Absoluuttinen ja suhteellinen kannattavuus	23
5.2.2	Vakavaraisuus.....	28
5.2.3	Dynaaminen ja staattinen maksuvalmius	29
5.2.4	Toiminnan laajuus ja tehokkuus	32
5.3	Kassavirtalaskelma	34
6	YRITYS X:N TILINPÄÄTÖSANALYYSI	37
6.1	Kannattavuus.....	38
6.2	Vakavaraisuus	43
6.3	Maksuvalmius	45
6.4	Toiminnan laajuus ja tehokkuus.....	47
6.5	Kassavirta	51
7	POHDINTA	53
	LÄHTEET.....	57
	LIITTEET	59

1 JOHDANTO

Yritysten lakisääteisiin velvollisuuksiin kuuluu tilinpäätöksen tekeminen vuosittain. Kyseinen tilinpäätös on tärkeä informaation lähde yrityksen eri sidosryhmille, kuten esimerkiksi sijoittajille ja rahoittajille. Suurin tarve tilinpäätöksen informaatiolla on kuitenkin omistajalle, joka ohjauksellaan pyrkii maksimoimaan yrityksen menestymisen ja omistajien vaurastumisen. Erityisesti pk-yrittäjät usein omistavat yrityksensä itse tai lähisukunsa kanssa yhdessä, mutta heidän talousosaamisensa on useasti hyvin rajallista. Yrittäjäomistajille yritys merkitsee leipäpuun lisäksi myös kaikkein tärkeintä omaisuusesinettä ja siksi talouden hallinta on tärkeä osa yrityksen omistamista ja johtamista. Yrittäjän tulisikin kyetä hahmottamaan yrityksen taloudellinen kokonaistilanne, jonka perusteella tulisi arvioida yrityksen taloudellisia aikaansaannoksia ja luoda tavoitteita. Viime vuosien taloudellisesti tiukkojen aikojen aikana taloudellisen informaation tarve on kasvanut entisestään ja siihen kiinnitetään yhä enemmän huomiota. (Salmi & Rekola-Nieminen 2004, 8.)

Tilinpäätösanalyysin tarkoituksena on selvittää edellä mainittuun taloudelliseen kokonaistilanteeseen vaikuttavien osa-alueiden tila ja niiden pohjalta tehdä johtopäätöksiä yrityksen taloudellisista toimintaedellytyksistä (Salmi & Rekola-Nieminen 2004, 8). Tilinpäätösanalyysi siis muokkaa tilinpäätösinformaation sellaiseen muotoon, että sidosryhmien on helppo saada siitä tarvitsemansa tieto yritystä koskien. Tilinpäätösanalyysijä laativat omien tarpeidensa pohjalta erilaiset tahot, kuten esimerkiksi luottoluokittajat ja taloushallinnon palveluja tarjoavat yritykset. Tämän opinnäytetyön toimeksiantajana toimii Tampereella toimiva tilitoimisto, joka muiden palvelujensa ohella tarjoaa myös eritasoisia tilinpäätösanalyysijä omille asiakkailleen tilinpäätöksen yhteydessä.

Tähän opinnäytetyöhön sisältyvän tutkimuksen kohdeyritykseksi valikoitui toimeksiantajan asiakkaana oleva Pirkanmaalla toimiva metallituotteita valmistava keskisuuri yritys. Liikesalaisuuksien suojaamiseksi kohdeyritys on tehty tunnistamattomaksi käyttämällä siitä nimitystä yritys x, ja myös osa liitteistä on tämän vuoksi salattu. Toimeksiantaja on asettanut opinnäytetyölle tavoitteeksi, että he voivat hyödyntää tutkimuksen tuloksia omassa toiminnassaan ja rakentaa niiden pohjalta mahdollisesti myös laajemman yritysanalyysin.

1.1 Opinnäytetyön tavoitteet ja rajaus

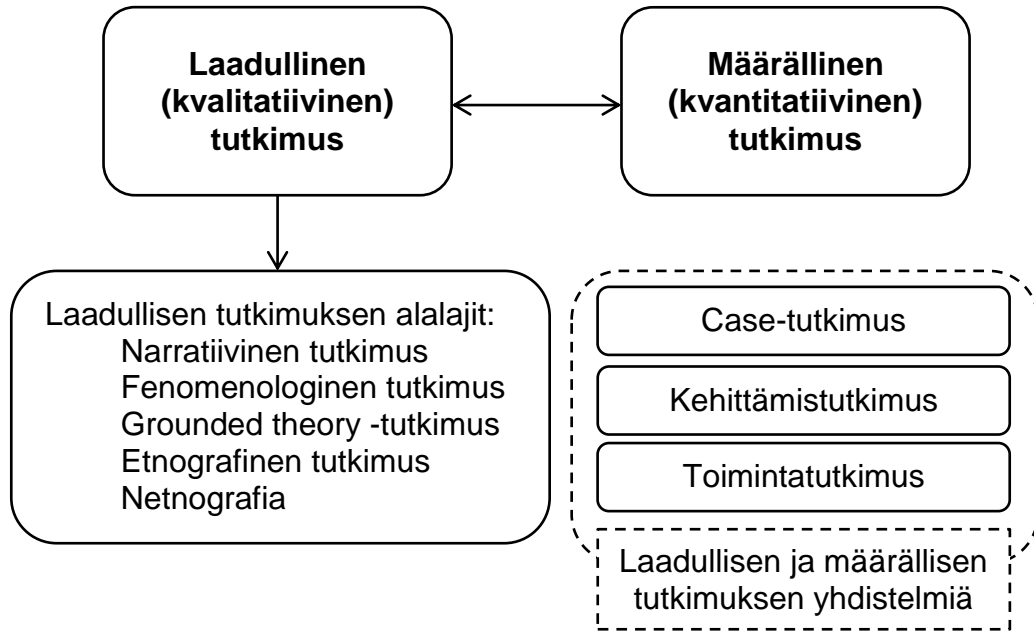
Opinnäytetyön tarkoituksena on tilinpäätösanalyysin avulla selvittää kohdeyrityksen taloudellista tilannetta sekä sitä, miten taloudellinen tilanne on kehittynyt viimeisen kolmen vuoden aikana. Tutkimuksessa haetaan vastauksia seuraaviin kysymyksiin:

- Millainen on kohdeyrityksen taloudellinen tilanne muihin samalla toimialalla toimiviin yrityksiin verrattuna?
- Miten kohdeyrityksen taloudellinen tilanne on kehittynyt viimeisen kolmen vuoden aikana?

Tehtävä tutkimus kohdistuu kohdeyrityksen tilinpäätösperiaaleihin ja lopullinen tutkimus on rajattu siten, että tutkimuskysymyksiin haetaan vastauksia prosenttimuotoisen tilinpäätöksen, eri kokonaisuuksiin kuuluvien tunnuslukujen sekä kassavirtalaskelman avulla. Laajemman ymmärryksen saamiseksi saatuja tuloksia verrataan myös kohdeyrityksen toimialan tilastotietoihin. Tutkimuksen rajauksessa on otettu huomioon toimeksiantajan toive laajuutta koskien sekä yleiset opinnäytetyölle asetetut laajuusmääritelmät. Teoriaosuudessa selvitetään tilinpäätösanalyysin ja tilinpäätösraportoinnin perusteet sekä mitä tilinpäätöksen oikaiseminen pitää sisällään. Niiden lisäksi selvitetään myös tarkemmin tutkimuksessa käytettävien prosenttimuotoisen tilinpäätöksen, eri tunnuslukujen sekä kassavirtalaskelman teoriaa.

1.2 Tutkimusmenetelmän valinta ja perustelu

Opinnäytetyössä käytettävät kaksi perinteistä tutkimusmenetelmää ovat kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus ja kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus. Lisäksi on olemassa erilaisia laadullisen ja määrällisen tutkimuksen yhdistelmiä, kuten case- eli tapaustutkimus, kehittämistutkimus ja toimintatutkimus (Kuvio 1). (Kananen 2015, 75.)

Kuvio 1. Eri tutkimusmuodot (Kananen 2015, 75)

Kanasen (2015, 73) mukaan määrällisellä tutkimuksella tarkoitetaan useimmiten tutkimusaineiston keräämiseen käytettävää kyselyä. Määrällinen tutkimus edellyttää hänen mukaansa ilmiön tuntemista, jolloin tutkimusongelman mukaiset tutkimuskysymykset laaditaan ilmiötä selittävän teorian ja ilmiöstä olevan vahvan esiyymmärryksen pohjalta. Kyseisiin tutkimuskysymyksiin vastauksen tuovat kyselyn yksityiskohtaiset kysymykset. Hirsjärven, Remeksen ja Sajavaaran (2014, 139) mukaan määrällisessä tutkimuksessa korostetaan yleispäteviä syyn ja seurauksen lakeja, jonka taustalla on ajatus todellisuuden rakentumisesta objektiivisesti todettavista tosiasioista.

Laadullinen tutkimus puolestaan sopii Kanasen (2015, 70) mukaan tilanteeseen, jossa ilmiötä ei tunneta ja selittäviä teorioita ei ole. Ilmiöön vaikuttavat tekijät eli muuttujat on kuitenkin tunnettava. Kananen viittaa Tockimin ja Donel-lyn luokitteluun, jonka mukaan kvalitatiivinen tutkimus soveltuu parhaiten tilanteisiin, jossa ilmiöstä halutaan saada syvälinen näkemys, ilmiöstä halutaan saada hyvä kuvaus sekä ilmiöstä ei ole tietoa, teorioita tai tutkimusta. Laadullisen tutkimuksen aineistonkeruumenetelmiä ovat muun muassa dokumentit, havainnointi ja haastattelut (Kananen 2015, 81). Hirsjärven ym. (2014, 160–161) mukaan kvalitatiivisen eli laadullisen tutkimuksen lähtökohtana on todellisen elämän kuvaaminen, joka sisältää ajatuksen todellisuuden moninaisuudesta.

Lisäksi heidän mukaansa laadullisessa tutkimuksessa pyritään tutkimaan kohdetta mahdollisimman kokonaisvaltaisesti.

Näiden kahden perinteisen tutkimusmenetelmän lisäksi on olemassa muun muassa case- eli tapaustutkimus, kehittämistutkimus sekä toimintatutkimus. Tapaustutkimukselle ei ole Kanasen (2015, 76) mukaan selvää ja yleisesti hyväksyttyä määritelmää ja sekaannus laadullisen tutkimuksen kanssa onkin usein ilmeistä. Tapaustutkimuksessa kuitenkin tyypillistä on monimenetelmäisyys, jolla halutaan tutkittavasta ilmiöstä saada syvälinen ja monipuolinen kuva. Tutkimuskohteena on tyypillisesti yksi tapaus, eli case ja aineistonkeruu- ja aineistonanalyysimenetelminä käytetään sekä kvalitatiivisen että kvantitatiivisen metodologian menetelmiä. Hirsjärven ym. (2014, 134–135) mukaan puolestaan tapaustutkimuksen tyypillisiä piirteitä ovat muun muassa yksittäisen tapauksen valinta; kohteena on yksilö, ryhmä tai yhteisö, yksittäistapausta tutkitaan yhteydessä ympäristöönsä ja tavoitteena on tyypillisimmin ilmiöiden kuvailu.

Tässä opinnäytetyössä käytettävä tutkimusmenetelmä on kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus. Tutkimusmenetelmää pohdittaessa täytyvät monet tapaustutkimuksen sekä kvalitatiivisen tutkimuksen ominaispiirteet. Tutkimus kohdistuu yhteen kohteena olevaan yritykseen, ja tutkimuksen tuloksena halutaan saada syvälinen ja monipuolinen kuva tutkittavasta ilmiöstä eli tutkimuksen kohteena olevan yrityksen taloudellisesta tilanteesta. Kanasen (2013, 56–57) mukaan ero kvalitatiivisen ja tapaustutkimuksen välillä onkin hiuksenhieno. Hänen mukaansa kuitenkin selkein ero näiden kahden välillä on tapaustutkimuksen monimenetelmäisyys ja tutkimusongelman moniulottuvaisuus. Koska tutkimusaineistona käytetään pääasiassa vain yrityksen tilinpäätöstietoja ja -laskelmia, on perusteltua käyttää kvalitatiivista tutkimusmenetelmää.

Tieteellisestä tutkimuksesta saatujen tulosten oikeellisuutta eli luotettavuutta voidaan arvioida validiteetin ja reliabiliteetin avulla. Reliabiliteetilla tarkoitetaan tutkimustulosten pysyvyyttä eli sitä, että mittaukselliset tulokset ovat toistettavissa. Reliabiliteetin tutkimuksen tulee siten antaa ei-sattumanvaraisia tuloksia, ja tulosten on oltava johdettavissa aineistosta ristiriidatonta päättelypolkua pitkin. Validiteetilla puolestaan tarkoitetaan tutkimuksen kykyä mitata oikeita asioita. (Kananen 2015, 343, 353; Hirsjärvi ym. 2014, 231.)

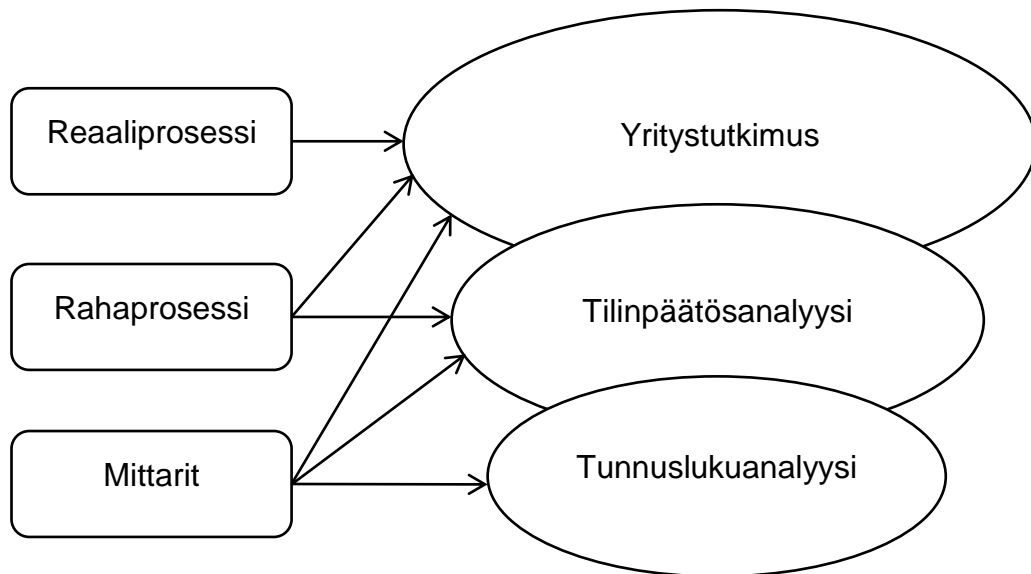
2 TILINPÄÄTÖSANALYYSIN PERUSTEET

Monissa päätöksentekotilanteissa on hyödyllistä arvioida yrityksen taloudellista tilaa. Tilinpäätösinformaatio on siihen hyvin soveltuva tietolähde lakisääteisyystensä vuoksi. Tilinpäätösanalyysi on kyseistä tilinpäätösinformaatiota eli virallista tilinpäätöstä, liitteitä sekä muuta käytettävissä olevaa informaatiota hyödynnettävä yrityksen taloudellisen tilan mittaamisen ja kriittisen arvion työväline. Analyysin suorittajan asettamat tavoitteet ja toiset saman alan yritykset toimivat analyysin vertailuperusteena. Tilinpäätösanalyysi on parhaimmillaan yhdistelmä tilinpäätöksen perusteella laskettuja tunnuslukuja, niiden muutosten tarkastelua sekä muutosten taustalla vaikuttavien syy-seuraussuhteiden analyysiä. Mikäli lukuja voidaan vertailla samalla toimialalla toimivan yrityksen saman vuoden lukuihin tai toimialan keskimääräisiin lukuihin, lisää se tarkastelun arvoa. (Kallunki 2014, 11; Yritystutkimus ry 2011, 7; Niskanen & Niskanen 2003, 8.)

Tilinpäätösanalyysin perustehtäviin kuuluu pyrkiä arvioimaan yrityksen taloudellista tilaa erilaisten tekijöiden kautta. Kannattavuuden osalta pyritään arvioimaan absoluuttista kannattavuutta eli voittoa sekä suhteellista kannattavuutta eli voiton suhdetta sijoitettuun pääomaan nähden. Vakavaraisuutta puolestaan pyritään arvioimaan rahoitusrakenteeseen liittyviä riskejä tarkastelemalla. Rahoituksen riittävyteen eli maksuvalmiuteen liittyviä riskejä pyritään arvioimaan sekä staattisesta että dynaamisesta näkökulmasta. Staattisella tarkoitetaan likvidien rahavarojen riittävyttä lyhytaikaisten velkojen hoitoon ja dynaamisella taas tilikauden tulorahoituksen riittävyttä maksuvelvoitteiden hoitoon. Dynaamisen maksuvalmiuden tarkastelu on mahdollista myös kassavirtalaskelman avulla. Näiden kolmen perustekijän lisäksi tilinpäätösanalyysiin voidaan myös sisällyttää laajuus, tehokkuus sekä erilaiset pörssitunnusluvut. (Alma Talent Oy 2016, Yritystutkimus ry 2011, 60, 71; Niskanen & Niskanen 2003, 8.)

2.1 Tunnuslukuanalyysistä yritystutkimukseen

Termiä tilinpäätösanalyysi käytetään yleisessä puheessa yleisilmauksena tilinpäätöksen pohjalta tehtävälle analyysille. Tarkemmin määriteltynä on olemassa kolme eritasoista analyysimuotoa, jotka ovat tunnuslukuanalyysi, tilinpäätösanalyysi sekä yritystutkimus (Kuvio 2).

Kuvio 2. Tilinpäätöksen analyysimuodot (Niskanen & Niskanen 2003, 9)

Suppein ja yksinkertaisin näistä kolmesta on tunnuslukuanalyysi. Siinä muutamia vakioituja mittareita käyttämällä esitetään yrityksen taloudellinen tilanne ja tehdään siitä johtopäätöksiä, kuten esimerkiksi talousalan lehtien analyyseissä. Laajin analyysimuoto puolestaan on yritystutkimus. Siinä yrityksen liiketoiminnan tasolla pyritään laajemman informaation, kuten kilpailijoita ja kansantaloutta koskevan informaation, avulla selvittämään menestykseen vaikuttaneet asiat. Kyseisiä tietoja voidaan edelleen hyödyntää tulevan kehityksen ennusteita laadittaessa. Tällainen tutkimus on kuitenkin yleensä mahdollista vain esimerkiksi luottolaitosten yritystutkijoille. Tilinpäätösanalyysi on näiden kahden väliin sijoitettava analyysimuoto. Siinä tunnuslukuanalyysia kattavammin ja yritysanalyysiä suppeammin tarkastellaan yrityksen taloudellisen menestyksen osatekijöitä ja niiden kehitystä tunnuslukujen ja muiden menetelmien avulla. Pelkkien lukuarvojen sijaan pyritään myös arvioimaan niihin vaikuttaneita syitä, joita kaikkia ei kuitenkaan yleensä saada selville tilinpäätösinformaation puutteellisuuden vuoksi. (Kallunki 2014, 14; Niskanen & Niskanen 2003, 9–11.)

2.2 Tilinpäätösanalyysin käyttäjäryhmät

Tilinpäätöksillä ja niiden tarjoamalla informaatiolla on monia eri käyttäjäryhmiä, joista keskeisin ryhmä on yrityksen omistajat. Omistajat voivat olla nykyisiä

omistajia tai tulevia omistajia eli sijoittajia. Myös analyytikot analysoivat tilinpäätöstä omistajien näkökulmasta. Omistajien ryhmä ei välttämättä ole kovin yhtenäinen, sillä siihen voi kuulua tahoja yksittäisistä piensijoittajista suuriin kansainvälisiin institutionaalisiin sijoittajiin. Omistaja voi olla kiinnostunut sijoituksesta saatavasta tuotosta suhteessa riskeihin, jolloin häntä kiinnostavat esimerkiksi kannattavuuden tunnusluvut. Toisaalta omistaja voi olla kiinnostunut sijoituksen mukanaan tuomasta päätäntävällästä yrityksessä, jolloin häntä kiinnostavat esimerkiksi rahoitusrakenteen tunnusluvut. (Kallunki 2014, 15–16; Ikäheimo, Malmi & Walden 2012, 15; Niskanen & Niskanen 2003, 13–14.)

Yritysjohdolle tilinpäätösinformaation monet osa-alueet puolestaan sisältävät tärkeää tietoa johdon tehdessä päivittäin operatiivisia päätöksiä sekä suurempia investointi- ja rahoituspäätöksiä. Sektoreittain lasketut tulosprosentit voivat auttaa esimerkiksi investointipäätösten tekemisessä, ja rahoitusrakenteen tunnusluvut puolestaan voivat auttaa esimerkiksi lainojen suunnittelussa. Tilinpäätöksen tunnuslukuja on voitu myös sitoa johdon tulos- ja voittopalkkiojärjestelyihin, jolloin sitominen luo yritysjohdon edustajille henkilökohtaisen syyn kiinnostukselle tilinpäätösinformaatiota kohtaan. Käyttäjryhmistä myös henkilökunnalla voi olla käytössä tulos- ja voittopalkkiojärjestelmiä. Tämän lisäksi esimerkiksi työpaikan säilyvyys ja palkanmaksukyky ovat syitä, miksi henkilökunta on kiinnostunut yrityksen taloudellisesta kehityksestä. (Kallunki 2014, 18; Ikäheimo ym. 2012, 15; Niskanen & Niskanen 2003, 14–15.)

Rahoittaja kiinnostaa yrityksen tilinpäätöksen sisältö luottopäätöksen tekohetkellä ja myös myöhemmin luottoajan kuluessa. Erityisesti rahoittaja kiinnostaa yrityksen kyky maksaa lainansa takaisin laina-aikana eli takaisinmaksukyky, johon vaikuttavat maksuvalmius, kannattavuus ja vakavaraisuus. Lainoille voidaan asettaa tilinpäätökseen perustuvia sopimusvakuuksia. Tämän vuoksi rahoittaja on usein kiinnostunut tilinpäätöksen sisällöstä myös myöhemmin luottoajan kuluessa. Yrityksen taloudellisesta tilanteesta ovat usein kiinnostuneita myös tavarantoimittajat, joita eniten kiinnostaa yrityksen maksuvalmius. On myös melko tyypillistä, että tavarantoimittajat hankkivat asiakkaasta luottoluokituksen. Vastavuoroisesti pitkäaikaisessa asiakassuhteessa olevat yritysasiakkaat saattavat olla heidän toimittajansa taloudellisesta suorituskyvystä kiinnostuneita. Myös viranomaiset ovat kiinnostuneita tilinpäätösinformaatiosta monista

syistä, kuten tarkistaakseen maksaako yritys riittävästi veroa. (Kallunki 2014, 17–18; Ikäheimo ym. 2012, 15; Niskanen & Niskanen 2003, 16–17.)

2.3 Tilinpäätösanalyysin vaiheet ja menetelmät

Tilinpäätösanalyysi aloitetaan tuloslaskelman, taseen ja liitetietojen muokkaamisella eli oikaisemisella. Tämän vaiheen tavoitteena on lähtöaineiston standardisointi, joka on ehdoton edellytys tilinpäätösinformaation vertailtavuudelle. Yrityksillä ei ole lainsäädännöstä johtuen juurikaan mahdollisuuksia tehdä tilinpäätöksen kirjauksia koskevia ratkaisuja, minkä vuoksi tilinpäätöksen oikaiseminen on suurimmaksi osaksi tilinpäätökseen sisältyvien erien uudelleenjärjestelyä. Toisessa vaiheessa valitaan mittauskohteet sekä mittauskohteiden mukaiset analyysimenetelmät. Ratkaisevana tekijänä mittauskohteiden valinnalle, mahdollisille käytettäville menetelmille sekä käytettävän menetelmän valinnalle toimivat analyysin suorittaja sekä analyysin käyttötarkoitus. Käyttötarkoituksena voi olla esimerkiksi yrityksen kasvumahdollisuuksien tai yrityksen riskien ja niiden hallinnan selvittäminen. (Ikäheimo ym. 2012, 114–115; Niskanen & Niskanen 2003, 19.)

Kolmannessa ja viimeisessä vaiheessa yrityksen taloudellista menestystä tutkitaan erilaisten analyysitekniikoiden ja vertailukohtien avulla. Käytettävät analysointitekniikat, joita ovat prosenttimuotoinen tilinpäätös, trendianalyysi, tunnuslukuanalyysi ja kassavirta-analyysi, valitaan aina tarkoituksen mukaan. Näistä tekniikoista prosenttimuotoinen tilinpäätös, tunnuslukuanalyysi ja kassavirta-analyysi ovat käsitelty tarkemmin tämän työn luvussa 5. Trendianalyysissä puolestaan kyse on vertailua varten useammalta vuodelta laaditusta prosenttimuotoisesta tilinpäätöksestä, jossa tarkasteluperiodin ensimmäistä vuotta pidetään perusvuotena. Pelkkä tekninen toteutus ja tunnuslukujen laskeminen ei kuitenkaan riitä, vaan lukuja tulee myös arvioida ja selvittää lukujen taustalla olevia syy-seuraussuhteita. Tilinpäätösanalyysi voidaan vertailukohteiden perusteella jaotella ajalliseen poikkileikkausanalyysiin, jossa yritystä verrataan tietynä vuonna muihin saman toimialan yrityksiin, sekä aikasarja-analyysiin, jossa yrityksen omaa kehitystä seurataan pidemmällä aikavälillä. Nämä kaksi analyysityyppiä voidaan myös yhdistää. (Niskanen & Niskanen 2003, 19–20.)

2.4 Tilinpäätösanalyysin rajoituksia

Tilinpäätösanalyysiä tehdessä on syytä huomioida myös siihen liittyvät erilaiset rajoitukset ja ongelmat. Ikäheimon ym. (2012, 135–136) esille nostamia tilinpäätösanalyysin käyttökelpoisuutta rajoittavia tekijöitä ovat muun muassa kaikkien merkittävien taloudelliseen asemaan liittyvien asioiden, kuten esimerkiksi tuotemerkkien, huomioimattomuus tilinpäätöksessä ja inflaation vaikutukset varallisuuserien arvoon. Lisäksi he nostavat esille, että tase on vain poikkileikkaus yrityksestä, jolloin siitä lasketut luvut eivät välttämättä edusta yrityksen normaali-tilannetta.

Salmen ja Rekola-Niemisen (2004, 92–93) mukaan tulkinnanvaraisuutta syntyy esimerkiksi siitä, että kirjanpitoon rekisteröidään vain liiketapahtumia, taseesta tulee yrityksen kasvaessa yhä vaikeaselkoisempi, tilinpäätöksessä voi käyttää runsaasti harkinnanvaraa sekä tilinpäätösajankohta saattaa olla poikkeuksellinen. Salmi (2012, 140–143) luettelee myös samat asiat, mutta nostaa esille lisäksi tunnuslukujen käytössä ongelmana olevan runsaudenpulan. Tunnuslukujen kohdalla hänen mukaansa on tärkeää, että tunnusluku on sekä validi että luotettava ja että tunnusluvun laskukaava ymmärretään.

Tilinpäätösanalyysin rajoituksia pohdittaessa Salmi (2012, 143) toteaa, että tilinpäätös on ainoaa normeihin sidottua säännöllistä yrityksen antamaa tietoa, jolla on vain tultava toimeen. Lisäksi Salmi ja Rekola-Nieminen (2004, 93) toteavat, että vaikka tilinpäätös perustuu jo tapahtuneisiin asioihin, niin mikäli talouden kokonaisuus on kokonaisuudessaan vahva, on yrityksellä hyvät mahdollisuudet menestyä myös tulevaisuudessa.

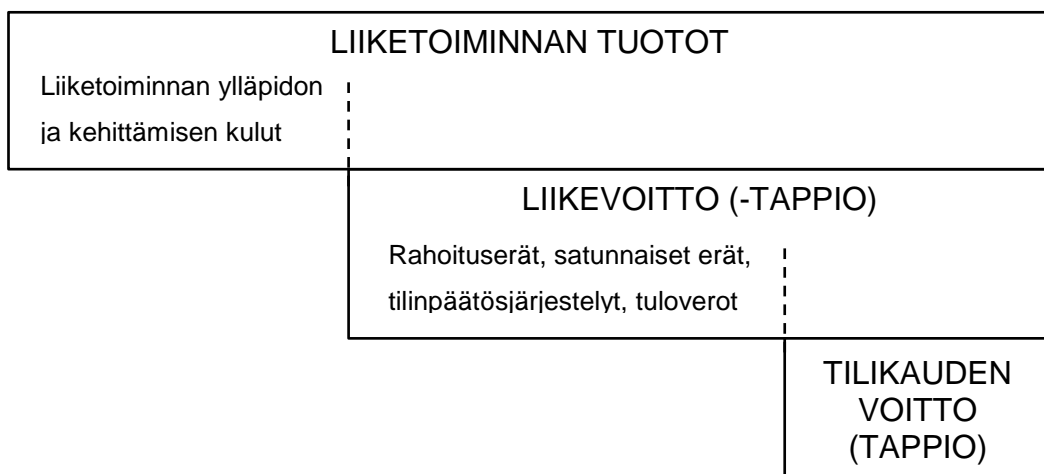
3 TILINPÄÄTÖSRAPORTOINTI

Kirjanpitolain mukaan tilikaudelta on laadittava tilinpäätös, joka sisältää taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman sekä taseen, tuloslaskelman ja rahoituslaskelman liitteenä olevat tiedot eli liitetiedot. Taseesta, tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta on esitettävä myös vertailutieto eli vastaava tieto viimeistä edelliseltä tilikaudelta. Lisäksi mikäli kirjanpitovelvollinen on julkinen osakeyhtiö, suuri osuuskunta tai yksityinen osakeyhtiö tai yleisen edun kannalta merkittävä yhteisö, on tilinpäätökseen liitettävä toimintakertomus. Tilinpäätöksen varmentamiseksi tulee myös laatia tase-erittelyt ja liitetietojen erittelyt. Vuonna 2016 voimaan tulleen kirjanpitolain muutoksen myötä ammatin- ja liikkeenharjoittaja ei ole velvollinen laatimaan tilinpäätöstä, mikäli hän ei päättäneellä tai sitä edellisellä tilikaudella ole ylittynyt kahta mikroyritykselle määriteltyä raja-arvoa. Raja-arvot ovat taseen loppusumma 350 000 euroa, liikevaihto 700 000 euroa ja työntekijöitä tilikauden aikana keskimäärin 10 henkilöä. (Kirjanpitolaki 1336/1997 1:1 a §, 1:4 b §, 3:1 §, 3:13 §.)

Tilinpäätöksen laadinnassa tulee noudattaa kirjanpitolaissa esitettyjä yleisperiaatteita. Tärkeimmät yleisperiaatteet ovat oikean ja riittävän kuvan antaminen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta sekä olennaisuusperiaate. Olennaisuusperiaatteen mukaisesti esitettävä seikka on olennainen, jos sillä on kohtuullinen vaikutus tilinpäätöksen pohjalta tehtäviin päätöksiin. Muita yleisiä tilinpäätösperiaatteita ovat muun muassa oletus toiminnan jatkuvuudesta, yleinen varovaisuus sekä suoriteperusteen noudattaminen eli tulojen ja menojen kohdistaminen tilikaudelle riippumatta maksujen suorituspäivästä. Tilinpäätös tulee laatia suomen tai ruotsin kielellä euromääräisenä neljän kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Tilinpäätös on lisäksi päivättävä ja allekirjoitettava. Yhteisön tai säätiön tilinpäätöksen allekirjoittavat hallitus tai vastuunalaiset yhtiömiehet ja toimitusjohtaja tai muu vastaavassa asemassa oleva henkilö. Lisäksi mikäli yhteisöä koskee tilintarkastuslain edellyttämä tilintarkastusvelvollisuus, tilintarkastuskertomuksesta on liitettävä jäljennös tilinpäätökseen. (Kirjanpitolaki 1336/1997 3:2–3 §, 3:5–7 §, 3:12 §.)

3.1 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma on kirjanpitoasetuksessa säädetyn kaavan mukaisesti laadittu vähennyslukumuotoinen laskelma, josta ilmenee tilikauden tuloksen syntyminen. Normaaliallia liiketoimintaa harjoittaville kirjanpitovelvollisille yhtiömuodosta riippumatta on asetuksessa kaksi erilaista mahdollista kaavaa, kululajikohtainen ja toimintokohtainen. Kululajikohtainen, joka on yleisimmin käytetty, jaottelee liiketoiminnan kulut luonteensa mukaisessa järjestyksessä (Kuvio 3). Toimintokohtainen puolestaan jakaa kulut toiminnoittain hankinnan ja valmistuksen kuluihin, myynnin ja markkinoinnin kuluihin, hallinnon kuluihin sekä liiketoiminnan muihin kuluihin. Aatteellisille yhteisöille ja säätiöille sekä kiinteistöille on lisäksi kirjanpitoasetuksessa esitetty erilliset tuloslaskelmakaavat. Erillisessä valtioneuvoston asetuksessa on lisäksi erikseen säädetty pien- ja mikroyritysten tuloslaskelmasta, joka voidaan tietyissä tapauksissa esittää myös lyhennettynä. (Ihantola, Leppänen & Kuhanen 2016, 139; Tomperi 2015, 147; Salmi & Rekola-Nieminen 2004, 19; Ikäheimo ym. 2012, 72.)

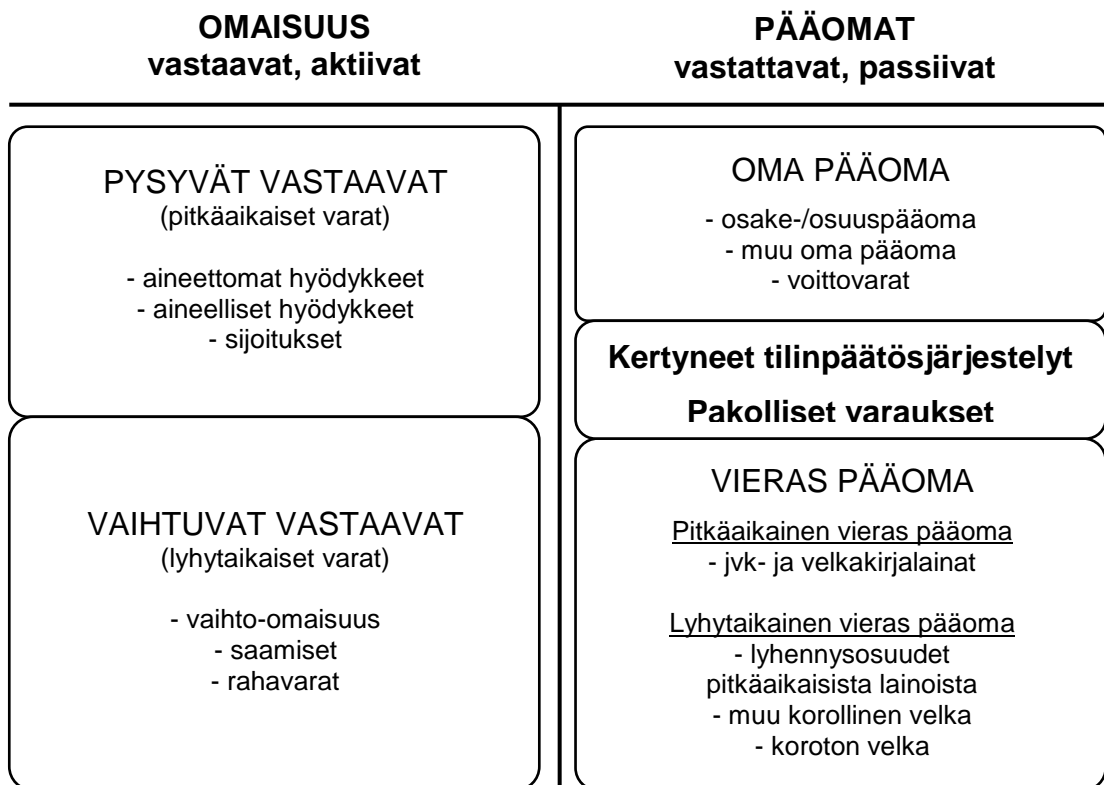
Kuvio 3. Tuloslaskelman rakenne (Salmi 2012, 33)

Kirjanpitoasetuksen mukaan tuloslaskelmalle ja taseelle valittua esittämistapaa ei saa muuttaa, mikäli se ei ole oikean ja riittävän kuvan antamiseksi tarpeellista. Oikeaa ja riittävää kuvaa vaarantamatta on kuitenkin mahdollista täydentää tuloslaskelmaa ja tasetta välisummilla ja uusilla erillä, jotka eivät sisälly asetuksessa säädettyihin tulos- ja tasekaavoihin. Oikeaa ja riittävää kuvaa vaarantamatta voidaan myös yhdistellä tuloslaskelman ja taseen eriä, mikäli yhdistäminen johtaa selkeämpään esitystapaan tilinpäätöksen hyväksikäyttäjän näkökul-

masta. Tuloslaskelma ja tase on kuitenkin laadittava säädettyä kaavaa yksityiskohtaisempana, jos tilikauden tuloksen muodostumiseen vaikuttaneet tekijät sitä edellyttävät. Toiminnan luonteen sitä vaatiessa on tuloslaskelman ja taseen eristä käytettävä erien luonnetta vastaavia nimikkeitä. Mikäli jonkin nimikkeen kohdalle ei tule lukua tilikaudelta ja edeltävältä tilikaudelta, niin kyseistä nimikettä ei merkitä tuloslaskelmaan tai taseeseen. (Kirjanpitoasetus 1339/1997 1:8–11 §.)

3.2 Tase

Tase kuvaa yrityksen tilinpäätöspäivän taloudellista asemaa eli varallisuusasemaa. Tasekaavoja (Kuvio 4) on kirjanpitoasetuksessa säädetty vain yksi ja sitä noudattavat kaikki kirjanpitovelvolliset lukuun ottamatta pien- ja mikroyrityksiä, joiden taseen laatimisesta säädetään erillisessä valtioneuvoston asetuksessa.

Kuvio 4. Taseen rakenne (Salmi 2012, 35)

Tase koostuu kahdesta eri puolesta, jotka ovat vastaavaa ja vastattavaa. Vastaavaa-puolen erät, joita kutsutaan myös nimellä aktiivat, kertovat yrityksen tilinpäätöspäivänä hallussa olevat varat, joilla katsotaan olevan taloudellista hyödyntämisarvoa. Vastaavaa-puolta voidaan pitää myös kuvauksena sille, mihin

yritys on rahansa sijoittanut. Tasekaavan punaisena lankana toimii ylhäältä alaspäin etenevä kunkin varallisuuserän likviditeetti eli kuinka helposti erä on muutettavissa rahaksi. Vastaavaa-puolen kaavassa ovat siten ensimmäisenä vaikeammin ja hitaammin reaali-prosessissa käteiseksi rahaksi muutettavat erät ja viimeisenä rahat ja pankkisaamiset. (Ihantola ym. 2016, 139; Tomperi 2015, 155; Salmi & Rekola-Nieminen 2004, 20; Ikäheimo ym. 2012, 66.)

Vastattavaa-puolen erät, joita kutsutaan myös nimellä passiivat, puolestaan kertovat vastuut ja velat, jotka yrityksellä on voimassa tilinpäätöspäivänä. Vastattavaa-puolta voidaan pitää myös kuvauksena lähteistä, joista yritys on hankkinut rahat toiminnalleen. Vastattavaa-puoli osoittaa, miten velkojien ja omistajien välillä laillisesti jaettaisiin vastaavaa-puolen varat, mikäli kyseiset varat kyettäisiin muuttamaan rahaksi kirjatulla arvoilla. Tämä takaisinsaantioikeus toimii vastaavaa-puolen punaisena lankana siten, että lähtökohtaisesti viimeisenä vastattavaa-puolen kaavassa olevilla erillä on paras etuoikeus ja ensimmäisenä olevilla erillä huonoin. Etuoikeus voi kuitenkin poiketa esimerkiksi panttauksien ja erillisten vakuuksien vuoksi. (Tomperi 2015, 155; Ikäheimo ym. 2012, 69.) Tämän työn luvun 3.1 toisessa kappaleessa esitetyt esittämistapaan liittyvät asiat koskevat myös tasetta.

3.3 Rahoituslaskelma, liitetiedot ja toimintakertomus

Suurten yritysten ja yleisen edun kannalta merkittävien yhteisöjen tulee laatia tilinpäätöksen yhteydessä myös rahoituslaskelma, joka kuvaa yrityksen rahavirtojen määriä ja rakennetta. Kirjanpitoasetuksessa rahoituslaskelmasta todetaan vain, että siitä tulee ilmetä liiketoiminnan rahavirta, investointien rahavirrat sekä rahoituksen rahavirrat. Kirjanpitolautakunta on kuitenkin laatinut yleisohjeen koskien rahoituslaskelman laatimista. Rahoituslaskelman eristä liiketoiminnan rahavirta kertoo operatiivisen toiminnan toteutuneen nettorahavirran, investointien rahavirrat kertovat investointien ja omaisuuden myymisten rahavirroista ja rahoituksen rahavirrat korollisten velkojen ja oman pääoman ehtoisen rahoituksen rahavirroista. Niiden yhteissumma kertoo yrityksen rahavarojen eli kassan muutoksen. Tuloslaskelmasta ja taseesta poiketen rahoituslaskelma laaditaan maksuperusteisesti eli suoriteperusteisuudet eliminoidaan sitä laadittaessa. Sitä rahoituslaskelmasta voidaan siis nähdä, miten raha on liikkunut yritykseen

ja yrityksestä pois, toisin kuin suoriteperusteisesti laadituista tuloslaskelmasta ja taseesta. (Ihantola ym. 2016, 139; Tomperi 2015, 165; Ikäheimo ym. 2012, 79.)

Tilinpäätöksen neljäs pakollinen osa ovat liitetiedot, joiden tehtävänä on tuoda esille oikean ja riittävän kuvan saamiseen vaikuttavat tiedot. Liitetiedot antavat lisätietoa muun muassa tilinpäätöksen esittämistavasta ja suppeana kaavamaisesti esitetyistä tuloslaskelman ja taseen eristä. Lisäksi liitetiedot antavat myös sellaista tietoa, joka ei käy ilmi tilinpäätöslaskelmista, kuten esimerkiksi vastuita ja sitoumuksia koskien. Liitetietojen pakollisesta sisällöstä on säädetty kirjanpitoasetuksessa ja pien- ja mikroyrityksiä koskien valtioneuvoston asetuksessa. Kirjanpitolaain mukaan liitetiedot tulee kuitenkin laatia olennaisuusperiaatteen mukaisesti eli liitetiedoissa tulee esittää kaikki tiedot, joilla on oikean ja riittävän kuvan kannalta merkitystä. Kirjanpitovelvollisen tulee siten itse arvioida, esittääkö se kirjanpitoasetuksessa säädettyjen asioiden lisäksi muitakin asioita. Kirjanpitolaissa on myös toinen lisätietovaatimus liitetiedoille koskien tilannetta, jossa yleisistä tilinpäätösperiaatteista poiketaan. Lisävaatimuksia liitetiedoille on lisäksi annettu kirjanpitolautakunnan yleisohjeissa. (Ihantola ym. 2016, 164–165; Salmi & Rekola-Nieminen 2004, 21; Ikäheimo ym. 2012, 77.)

Julkisen osakeyhtiön, sellaisen osuuskunnan tai yksityisen osakeyhtiön, joka ei ole mikro- tai pienyritys, sekä yleisen edun kannalta merkittävän yhteisön on myös liitettävä tilinpäätökseensä toimintakertomus. Toimintakertomuksessa kirjanpitovelvollisen tulee antaa sanallisesti tiedot toimintansa kehitymisestä ja tuloksellisuudesta, taloudellisesta tilanteestaan sekä kuvattava merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä. Toimintakertomuksessa esiin nostetut asiat voivat koskea yksittäisiä tilinpäätöksen eriä tai laajemmin esimerkiksi toimialan kehittymistä. Kirjanpitolautakunnan antaman yleisohjeen mukaan toimintakertomuksen tulee olla muun muassa tulevaisuuteen suunnattu ja toimintakertomuksen laadinnassa on noudatettava johdonmukaisuutta. Mikäli sanallisen kuvauksen ymmärtämiseksi on tarpeellista, niin toimintakertomuksessa tulee olla mukana taloudelliset tunnusluvut ja muut kuin taloudelliset tunnusluvut henkilöstöstä ja ympäristövaikutuksista. Toimintakertomuksen sisällölle on kirjanpitolaain lisäksi säädetty lisävaatimuksia eri yhteisölainsäädännöissä, kuten osakeyhtiölaissa. (Ihantola ym. 2016, 139, 179–180; Tomperi 2015, 168; Kirjanpitolaki 1336/1997 3:1 §.)

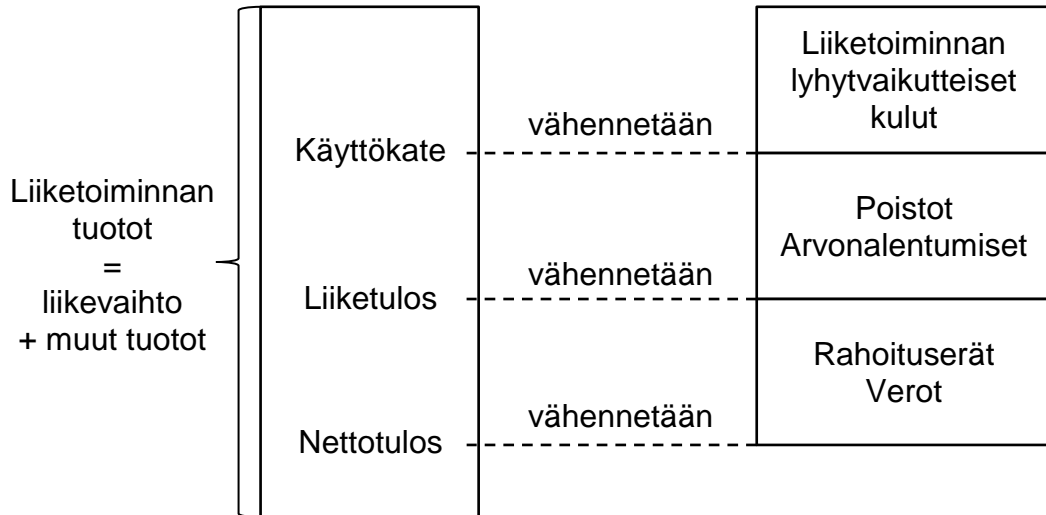
4 TILINPÄÄTÖKSEN OIKAISEMINEN

Virallisen tilinpäätöksen tuloslaskelma kertoo liiketoiminnasta ansaittujen tuottojen ja niiden ansaitsemiseksi uhrattujen kulujen erotuksena syntyneen tilikauden tuloksen. Yritykset voivat tehdä harkinnanvaraisuuksien avulla tulossuunnittelua ja asettaa tavoitetuloksia esimerkiksi kirjanpidon, verotuksen, imagon ja voitonjaon näkökulmasta. Lisäksi tuottoja ja kuluja ei ole jaoteltu luonteeltaan säännöllisiin, harvoin toistuviin tai jopa ainutkertaisiin. (Salmi 2012, 144; Salmi & Rekola-Nieminen 2004, 94; Niskanen & Niskanen 2003, 60–61.)

Tilinpäätösanalyysin tarkoituksena sen sijaan on selvittää säännöllisen ja jatkuvan liiketoiminnan kannattavuutta kuvaava liiketoiminnan todellinen eli operatiivinen tulos. Myös taseen osoittama rahoituksellinen asema voi olla tilinpäätösanalyysin näkökulmasta toisenlainen kuin virallisesta tilinpäätöksestä luettava. Siksi virallista tuloslaskelmaa ja tasetta tulee oikaisujen avulla jalostaa palvelemaan parhaiten analyysin tekijän tarkoitusta. Lisäksi oikaisut standardisoivat tilinpäätösaineiston ja mahdollistavat siten vertailukelpoisuuden eri tilikausien ja yritysten välillä. (Salmi 2012, 144; Salmi & Rekola-Nieminen 2004, 94; Niskanen & Niskanen 2003, 60–61.)

4.1 Tuloslaskelman oikaisut

Tuloslaskelman oikaisujen tarkoituksena on mahdollisimman oikean ja vertailukelpoisen kuvan antaminen yrityksen liiketoiminnan volyyymista ja kannattavuudesta. Siksi tuloslaskelmasta poistetaan eli eliminoidaan sellaiset erät, joiden ei katsota kuuluvan säännölliseen liiketoimintaan. Vastaavasti tuloslaskelmaan kirjaamattomat erät, jotka katsotaan tilikaudelle kuuluvaksi, tulee lisätä tuloslaskelmaan. Tilinpäätöksen liitetiedot toimivat hyvänä lähteenä oikaisujen tekemiselle. Oikaistavia eriä ei kuitenkaan aina ole, mutta asiasta voi varmistua vasta luettuaan tuloslaskelman ja liitetiedot huolella ja kriittisesti läpi. Erien poistamisen ja lisäämisen lisäksi yritystutkimusneuvottelukunnan esittämä oikaistun tuloslaskelman rakenne eroaa välitulosten osalta virallisen tuloslaskelman kaavasta. Oikaistun tuloslaskelman rakenne on havainnollistettu kuviossa 5. (Salmi 2012, 144; Yritystutkimus ry 2011, 17; Salmi & Rekola-Nieminen 2004, 95; Niskanen & Niskanen 2003, 61.)

Kuvio 5. Oikaistun tuloslaskelman rakenne (Salmi & Rekola-Nieminen 2004, 98)

Kuviosta 5 on nähtävissä oikaistun tuloslaskelman kolme tärkeintä välitulosta, jotka ovat käyttökate, liiketulos ja nettotulos. Käyttökaterivi, jota ei virallisessa tuloslaskelmassa enää ole, on tärkeä karkealla tasolla todellista rahavirtaa kuvaava rivi, koska käyttökateen yläpuoliset lyhytvaikutteiset kulut ovat usein jo kassasta maksettuja menoja. Yrityksillä on myös yleensä yhtenä taloudellisena tavoitteena käyttökate tavoite, koska käyttökateella on tarkoitus hoitaa velat, verot, voitonjako ja investointien omarahoitus. (Salmi & Rekola-Nieminen 2004, 99–101; Niskanen & Niskanen 2003, 61.)

Käyttökateesta vähennetään pitkävaikutteiset kulut siirryttäessä liiketulokseen. Liiketulos, jonka termi virallisessa tuloslaskelmassa on liikevoitto/-tappio, on kannattavuuden perusrivi, koska se kertoo ovatko yrityksen tuotot riittäneet liiketoiminnan ylläpitoon. Pääoman käytöstä riippuvat kulut eivät vaikuta liiketulokseen, joten se on pääomarakenteesta riippumaton tulosrivi. Siten liiketulokseen ei siis vaikuta onko yritys velkainen vai vakavarainen. (Salmi & Rekola-Nieminen 2004, 99–101; Niskanen & Niskanen 2003, 61.)

Liiketuloksen jälkeen pääomarakenteella sen sijaan on vaikutusta, kun siirrytään nettotulokseen, jonka termi virallisessa tuloslaskelmassa on tilikauden voitto/tappio. Nettotuloksen suuruuteen vaikuttavat velkojen määrästä riippuvat rahoituskulut sekä verot. Vakavaraisemmalla yrityksellä rahoituskulut ovat pienemmät ja siten nettotulos suurempi, jolloin omistajille voitonjakoon ja yritykselle itselleen jää enemmän rahaa. Liiketulosrivin jälkeisistä riveistä laskettuja tun-

nuslukuja tulkittaessa tulee siis muistaa yhteys pääomarakenteeseen. (Salmi & Rekola-Nieminen 2004, 99–102; Niskanen & Niskanen 2003, 61.)

4.2 Taseen oikaisut

Taseen oikaisujen tarkoituksena on antaa yrityksen tilinpäätöshetken taloudellisesta asemasta mahdollisimman oikea ja vertailukelpoinen kuva. Sen vuoksi virallisesta taseesta eliminoidaan sellaiset erät, joihin ei sisälly tulo-odotuksia eli omaisuusarvoa. Toisaalta olennainen viralliseen taseeseen merkitsemätön omaisuus tulee siihen lisätä, kuten myös näkymättömät velat takaisinmaksuajankohdan mukaisesti. (Salmi 2012, 153; Yritystutkimus ry 2011, 31; Salmi & Rekola-Nieminen 2004, 102; Niskanen & Niskanen 2003, 70.)

Veloissa tulee ottaa huomioon taseen ulkopuoliset sitoumukset, kuten esimerkiksi rahoitusleasingsopimukset, jotka ovat luonteeltaan velanottoa. Tilinpäätöksen liitetiedot toimivat hyvänä lähteenä tällaisten erien tunnistamiseen. Varallisuuden ja velkojen muutokset vaikuttavat oman pääoman määrään, jota joko lisätään tai vähennetään muutosten nettomäärän mukaisesti. Taseen oikaisuis-
sa myös yhdistetään monia virallisen taseen eriä. (Salmi 2012, 153; Yritystutkimus ry 2011, 31; Salmi & Rekola-Nieminen 2004, 102; Niskanen & Niskanen 2003, 70.)

5 TILINPÄÄTÖKSEN ANALYSOINTITEKNIIKAT

5.1 Prosenttimuotoinen tilinpäätös

Prosenttimuotoisessa tilinpäätöksessä kyse on tilinpäätöserien esittämisestä prosentteina jostakin vertailukohteesta. Vertailukohteena tuloslaskelmassa on usein liikevaihto ja taseessa taseen loppusumma. Prosenttimuotoisesta tilinpäätöksestä voidaan siten havaita tuloslaskelman ja taseen erien keskinäisten suhteiden muutokset tarkastelujakson aikana. Mikäli muutosten analysoinnissa pystytään hyödyntämään tietoja lukujen taustalta, niin prosenttimuotoisesta tilinpäätöksestä saadaan paras hyöty. Tietoja kannattaa etsiä tilinpäätöksen liitetiedoista ja toimintakertomuksista. (Niskanen & Niskanen 2003, 87–90; Kinnunen, Leppiniemi, Martikainen & Virtanen 2000, 122.)

Prosenttimuotoinen tilinpäätös mahdollistaa myös vertailun erikokoisten yritysten välillä toimialan sisällä, koska siinä lasketut luvut ovat suhteellisia osuuksia. Huomioitava asia prosenttimuotoisessa tilinpäätöksessä on, että siitä ei pysty päättämään erien kasvua tai pienentymistä absoluuttisesti. Lisäksi yhden erän suuri muutos voi muuttaa muiden erien prosentuaalisia osuuksia, vaikka kyseiset erät eivät olisikaan absoluuttisesti juuri muuttuneet. (Niskanen & Niskanen 2003, 87–90; Kinnunen ym. 2000, 122.) Salmi ja Rekola-Nieminen (2004, 109) käyttävät prosenttimuotoisesta tilinpäätöksestä nimeä rakenteellinen tuloslaskelma. He nostavat esille tärkeimpien tulosrivien suhteuttamisen liiketoiminnan tuottoihin eli voittoprosenttien laskemisen. Nämä voittoprosentit eli kannattavuuden katemittarit on käyty läpi tarkemmin tämän työn luvussa 5.2.1.

5.2 Tunnusluvut

Tunnusluvut ovat suhdelukumuotoisia yrityksen taloudellisen suorituksen ja aseman analysointiin käytettäviä apuvälineitä. Suhdelukumuotoisuus tarkoittaa, että tunnusluvut saadaan yksinkertaisesti jakamalla kaksi tilinpäätöserää keskenään. Tämä suhdelukumuotoisuus poistaa yritysten koon vaikutuksen ja mahdollistaa erikokoisten yritysten ja eri vuosien välisen vertailun. Tunnusluvuissa voidaan myös yhdistää tuloslaskelman ja taseen tietoja esimerkiksi jakamalla taseen erä tuloslaskelman erällä, joka lisää tilinpäätösinformaation in-

formatiivisuutta. Jakamisen jälkeen tunnusluvut usein vielä kerrotaan sadalla, jolloin niistä saadaan prosenttimuotoisia. Tunnusluvun toimivuuden kannalta tärkeitä asioita ovat tilinpäätösaineiston luotettavuus sekä tunnusluvun validiteetti ja reliabiliteetti. Validin tunnusluvun tulokset ovat keskimäärin oikeita eli harhattomia ja reliaabelin tunnusluvun antamien mittaustulosten hajonta on pieni. (Seppänen 2011, 64; Niskanen & Niskanen 2003, 111.)

Tunnusluvulle lasketun arvon oikean tason määrittelemisen on suhteellista ja siksi tunnuslukujen käytön ja tulkinnan tulee perustua vertailuun. Yritystutkimuskeskus on laskenut joillekin tunnusluvuille niin sanottuja normiarvoja, mutta ne eivät ota aina huomioon toimialojen eroavaisuuksia, jonka vuoksi niitä ei pitäisi käyttää ainoina vertailukohteina. Lisäksi vertailuarvoina voivat toimia muun muassa yrityksen omat tavoitearvot, aikaisempien raportointijaksojen tunnusluvut sekä toimialan tai kilpailijoiden tunnusluvut. Aikasarja-analyysissä yrityksen omien tunnuslukujen kehitystä seurataan pitemmällä aikavälillä, jolloin saadaan tietoa tunnuslukujen kehityksestä, suunnasta eli trendistä sekä kehityksen vaihtelevuudesta eli riskistä. Ajallisessa poikkileikkausanalyysissä puolestaan yrityksen tunnuslukuja verrataan saman toimialan ja kilpailijoiden tunnuslukuihin. Kyseiset kaksi analyysityyppiä on myös mahdollista yhdistää. (Salmi 2012, 136–139; Seppänen 2011, 65–66; Niskanen & Niskanen 2003, 110–112.)

Tunnusluvut voidaan ryhmitellä monella eri tavalla. Tyypillisimmät kolme ryhmää ovat kannattavuuden, vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden tunnusluvut. (Alma Talent Oy 2016; Seppänen 2011, 64; Niskanen & Niskanen 2003, 110.) Tässä työssä kannattavuuden tunnusluvut on jaettu katemittareihin ja tuottomittareihin. Maksuvalmiuden tunnusluvut puolestaan on jaettu dynaamisen sekä staattisen maksuvalmiuden tunnuslukuihin. Vakavaraisuus on käsitelty omana ryhmänään sekä näiden kolmen pääryhmän lisäksi mukaan on otettu myös toiminnan laajuutta ja tehokkuutta mittaavia tunnuslukuja.

5.2.1 Absoluuttinen ja suhteellinen kannattavuus

Kannattavuus on yleisesti kuvaus liiketoiminnan taloudellisesta tuloksesta, joka on perusedellytys jatkuvalla liiketoiminnalla. Liiketoiminnan tuottojen ja tuottojen erotus kuvaa absoluuttista kannattavuutta, jota mitataan katemittareiden avulla.

Katemittareille yhteistä on, että ne kertovat yrityksen hinnoitteluvoimasta sekä kustannustehokkuudesta ja -kontrollista. Siten tunnuslukujen arvo on yleensä sitä korkeampi, mitä parempi hinnoitteluvoima tai kustannustehokkuus yrityksellä on. (Seppänen 2011, 75; Yritystutkimus ry 2011, 60.) Mahdollisimman kattavan tutkimusaineiston ja vertailun aikaansaamiseksi kannattavuuden katemittareina tässä työssä käytetään käyttökate-, liike-tulos- ja nettotulosprosentteja, joille oli saatavissa vertailutiedot Toimiala Online -palvelusta. Käyttökate-, liike-tulos- ja nettotulosprosentit sisältyvät luvussa 5.1 käsiteltyyn prosenttimuotoiseen tilinpäätökseen.

Käyttökateprosentin tarkoituksena on mitata yrityksen kannattavuutta yrityksen lyhytvaikutteisten kulujen eli toimintakulujen vähentämisen jälkeen. Käyttökateen arvioinnissa olennaista on muun muassa toimialavertailu, useamman vuoden katekehitys sekä riittävyys esimerkiksi lainanhoitokulujen ja voitonjaon näkökulmasta. Käyttökateen vertailukelpoisuutta yritysten välillä voi heikentää erot tuotantovälineiden omistuksessa ja vuokrauksessa, koska vuokratulot on huomioitu käyttökatteessa, mutta omistuksesta johtuvat poistot tulevat vasta käyttökateen jälkeen. (Alma Talent Oy 2016; Salmi & Rekola-Nieminen 2004, 99; Yritystutkimus ry 2011, 61.)

Yritystutkimus ry:n (2011, 61) ohjeavot käyttökateprosentille ovat:

- teollisuus = 5–20 %
- kauppa = 2–10 %
- palvelu = 5–15 %

$$\text{Käyttökate-\%} = \frac{\text{Käyttökate}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

Liiketulosprosentin tarkoituksena on mitata yrityksen operatiivisen eli varsinaisen liiketoiminnan kannattavuutta. Liiketuloksella yrityksen tulee kattaa ei-operatiiviset kulut eli rahoituserät ja verot sekä lisäksi maksaa esimerkiksi omistajille osinkoa. Liiketulos antaa paremman vertailukelpoisuuden käyttökateeseen verrattuna esimerkiksi tilanteissa, joissa yritysten automaatioasteet vaihte-

levat ja alihankintojen käyttö on erilaista. (Alma Talent Oy 2016; Seppänen 2011, 76; Yritystutkimus ry 2011, 61.)

Yritystutkimus ry:n (2011, 62) ohjeavot liiketulosprosentille ovat:

- yli 10 % = hyvä
- 5–10 % = tyydyttävä
- alle 5 % = heikko

$$\text{Liiketulos-\%} = \frac{\text{Liiketulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

Nettotulosprosentin tarkoituksena puolestaan on mitata yrityksen kokonaiskannattavuutta kaikkien operatiivisten ja ei-operatiivisten kulujen jälkeen. Siksi nettotuloksen tulee olla positiivinen. Tästä tuloksesta omistajille maksetaan osinko ja loppuosa investoidaan takaisin yrityksen liiketoimintaan. Nettotuloksen suuruuteen vaikuttavat muun muassa pääomarakenteen vahvistamispyrkimykset sekä voitonjakotavoitteet. (Seppänen 2011, 75; Yritystutkimus ry 2011, 62.)

$$\text{Nettotulos-\%} = \frac{\text{Nettotulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

Suhteellinen kannattavuus puolestaan kuvaa, millaista tuottoa yritys pystyy tuottamaan korvaukseksi liiketoimintaan sijoitetulle pääomalle. Suhteellista kannattavuutta mitataan kannattavuuden tuottomittareilla. Jokainen yritys tarvitsee liiketoimintansa rahoittamiseen pääomia, joilla on kustannus tai tuottovaatimus. Kustannus tai tuottovaatimus tulee kattaa liiketoiminnasta sijoittajille korvaukseksi jääneellä tuloksen osalla. (Alma Talent Oy 2016; Kallunki 2014, 82–86; Seppänen 2011, 71–72; Yritystutkimus ry 2011, 60, Salmi & Rekola-Nieminen 2004, 107–108.) Mahdollisimman kattavan tutkimusaineiston ja vertailun aikaansaamiseksi kannattavuuden tuottomittareina tässä työssä käytetään kokonais-, sijoitetun ja oman pääoman tuottoprosentteja. Kokonais- ja sijoitetun pääoman tuottoprosentteille oli saatavissa vertailutiedot Toimiala Online -palvelusta.

Kokonaispääoman tuotto prosentilla mitataan, kuinka paljon yritys on tehnyt tuottoa kaikille tehdyille investoinneille. Se kertoo yritysjohtoon toiminnan kannattavuudesta ja tehokkuudesta, koska laskennassa ei oteta huomioon, onko investoinnit rahoitettu omalla vai vieraalla pääomalla. Lisäksi kokonaispääoman tuotto prosentti on tunnusluku, johon yritysten veronmaksupolitiikka ja yhtiömuodosta johtuva verotustekniikka eivät vaikuta. Tunnusluvun arvo on sitä korkeampi, mitä korkeampi on yrityksen tulos ja mitä alhaisempi on pääomien määrä. (Seppänen 2011, 73; Yritystutkimus ry 2011, 63–64.)

Yritystutkimus ry:n (2011, 64) ohje arvot kokonaispääoman tuotolle ovat:

- yli 10 % = hyvä
- 5–10 % = tyydyttävä
- alle 5 % = heikko

$$\text{Kokonaispääoman tuotto-\%} = \frac{\text{Nettotulos} + \text{rahoituskulut} + \text{verot (12 kk)}}{\text{Oikaistun taseen loppusumma keskimäärin tilikaudelta} = \text{kokonaispääoma}} \times 100$$

Sijoitetun pääoman tuotto prosentilla mitataan suhteellista kannattavuutta eli sitä tuottoa, jonka rahoittajat investoinneilleen saavat. Se kertoo siis yritysjohtoon toiminnan kannattavuudesta ja tehokkuudesta tuoton tuottamiseen rahoittajien sijoituksille riippumatta siitä, mikä on oman pääoman ja velan suhde. Tunnusluvun arvo on sitä korkeampi, mitä korkeampi on yrityksen tulos ja mitä alhaisempi on sijoitetun pääomien määrä. Tunnusluvun tulee olla vähintään yrityksen korollisesta vieraasta pääomasta maksettavan keskimääräisen rahoituskuluprosentin suuruinen, jotta sitä voidaan pitää välttävänä. (Seppänen 2011, 73–74; Yritystutkimus ry 2011, 64–65.)

$$\text{Sijoitetun pääoman tuotto-\%} = \frac{\text{Nettotulos} + \text{rahoituskulut} + \text{verot (12 kk)}}{\text{Sijoitettu pääoma}} \times 100$$

Sijoitettu pääoma = Oikaistu oma pääoma + sijoitettu korollinen vieras pääoma

Sijoitettu korollinen vieras pääoma lasketaan seuraavasti:

- + Pääomalainat
- + Lainat rahoituslaitoksilta
- + Eläkelainat
- + Sisäiset velat (pitkäaikainen)
- + Muut pitkäaikaiset velat
- + Korolliset lyhytaikaiset velat
- + Muut sisäiset korolliset lyhytaikaiset velat
- = Sijoitettu korollinen velka

$$\text{Keskimääräiset rahoituskulut, \%} = \frac{\text{Korkokulut ja muut rahoituskulut} + \text{kurssitappiot (12 kk)}}{\text{Korollinen vieras pääoma keskimäärin}} \times 100$$

Oman pääoman tuotto prosentilla puolestaan mitataan omalle pääomalle saatua tuottoa. Oman pääoman tuotto prosentti kertoo yrityksen omistajille, kuinka paljon tuottoa heidän yritykseensä sijoittamalle eli investoimalle pääomalle yritys on tuottanut. Tunnusluvun arvo on sitä korkeampi, mitä korkeampi on yrityksen tulos ja mitä alhaisempi on pääomien määrä ja mitä enemmän velkapääomaa yritys käyttää. Tunnusluvun tavoitetaso määräytyy sen mukaan, millainen on omistajien tuottovaatimus yritykselle. (Seppänen 2011, 72–73; Yritystutkimus ry 2011, 65.)

Ohjearvot oman pääoman tuotto prosentille ovat (Alma Talent Oy 2016):

- Erinomainen = yli 20 %
- Hyvä = 15–20 %
- Tyydyttävä = 10–15 %
- Välttävä = 5–10 %
- Heikko = alle 5 %

$$\text{Oman pääoman tuotto-\%} = \frac{\text{Nettotulos (12 kk)}}{\text{Oikaistu oma pääoma keskimäärin tilikaudella}} \times 100$$

5.2.2 Vakavaraisuus

Vakavaraisuuden tunnuslukujen on tarkoitus mitata yrityksen kykyä selviytyä velvoitteistaan yli vuoden pituisella eli keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä tilanteessa, jossa sen operatiivisen toiminnan kannattavuus ja kassavirrat laskevat. Lisärahoituksen saaminen on helpompaa vakavaraisille pienempivelkaisille yrityksille, jolloin puhutaan myös pienemmästä rahoitusriskistä. Toisaalta velan käyttö oman pääoman lisäksi merkitsee niin sanotun velkavivun hyödyntämistä, joka auttaa omistajia nostamaan oman pääomansa tuottoa. Pääomarakenteseen liittyy siten valinta vakavaraisuuden eli pienemmän rahoitusriskin ja korkeamman pääoman tuoton eli velkavivun välillä. (Kallunki 2014, 114–116; Seppänen 2011, 83–84; Salmi & Rekola-Nieminen 2004, 122–123.) Mahdollisimman kattavan tutkimusaineiston ja vertailun aikaansaamiseksi vakavaraisuuden tunnuslukuina tässä työssä käytetään vieraan ja oman pääoman keskinäistä suhdetta mittaavaa nettovelkaantumisasastetta sekä oman pääoman osuutta koko rahoitusrakenteesta mittaavaa omavaraisuusastetta. Näistä tunnusluvuista omavaraisuusasteelle oli saatavissa vertailutiedot Toimiala Online -palvelusta.

Omavaraisuusasteen tarkoituksena on mitata missä määrin taseessa ilmoitetut varat on rahoitettu omalla pääomalla. Omavaraisuusaste kuvaa pääomarakennetta yrityksen koko toiminnan näkökulmasta operatiivisen liiketoiminnan näkökulman sijasta. Omavaraisuusasteen ohjearvoihin tulee suhtautua joustavasti, koska riskit vaihtelevat toimialoittain. Mitä ennustettavampi ja vakaampi toimiala on, niin sitä pienempää varautumista tulevaisuuteen eli vakavaraisuutta toimialalla tarvitaan. (Kallunki 2014, 120; Salmi & Rekola-Nieminen 2004, 124.)

Yritystutkimus ry:n (2011, 67) ohjearvot omavaraisuusasteelle ovat:

- yli 40 % = hyvä
- 20–40 % = tyydyttävä
- alle 20 % = heikko

$$\text{Omavaraisuusaste} = \frac{\text{Oikaistu oma pääoma}}{\text{Oikaistun taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}} \times 100$$

Nettovelkaantumisaste, josta käytetään myös nimitystä net gearing, puolestaan mittaa kuinka paljon yritys käyttää velkarahoitusta euroissa yhtä oman pääoman euroa kohden. Velan omaa pääomaa alempi tuottovaatimus aiheuttaa velan vipuvaikutuksen, jota sana gearing tarkoittaa. Suhteellisesti suurempi velan määrä siis jättää suuremman osuuden tuloksesta omalle pääomalle, mutta samalla suurempi velan määrä myös lisää pääomarakenteeseen liittyvää rahoitusriskiä. Nettovelkaantumisastetta voidaan pitää hyvänä sen arvon ollessa alle 1, koska silloin omistajilla on kannettavanaan pääosa liiketoiminnan riskeistä. Arvon ollessa yli 1 on yritys liian velkaantunut. (Seppänen 2011, 84; Yritystutkimus ry 2011, 68; Salmi & Rekola-Nieminen 2004, 125.)

$$\text{Net gearing} = \frac{\text{Korollinen vieras pääoma} - \text{rahat ja rahoitusarvopaperit}}{\text{Oikaistu oma pääoma}} \times 100$$

Korollinen vieras pääoma lasketaan seuraavasti:

- + Pitkäaikainen vieras pääoma ilman saatuja ennakoita
- + Korolliset lyhytaikaiset velat
- + Muut sisäiset korolliset velat
- = Korollinen vieras pääoma

5.2.3 Dynaaminen ja staattinen maksuvalmius

Dynaamisen eli toiminnallisen maksuvalmiuden tarkoituksena on mitata tilikauden tulorahoituksen eli rahavirtojen riittävyyttä yrityksen maksuvelvoitteiden hoitoon. (Alma Talent Oy 2016; Salmi 2012, 228; Yritystutkimus ry 2011, 71.) Mahdollisimman kattavan tutkimusaineiston ja vertailun aikaansaamiseksi dynaamisen maksuvalmiuden tunnuslukuina tässä työssä käytetään rahoitustulosprosenttia ja vieraan pääoman takaisinmaksuaikaa, joista rahoitustulosprosentille oli saatavissa vertailutiedot Toimiala Online -palvelusta.

Rahoitustulos on tuloslaskelman perusteella yritykseen jäänyt rahamäärä. Rahamäärä on likimääräinen, koska suoriteperusteisen tuloslaskelman tarkoituksena ei ole tarkalleen kuvata rahan liikkumista. Siksi rahoitustulosta voidaankin pitää varsinaisen kassavirtalaskelman yksinkertaistettuna versiona. Rahoitustu-

los saadaan lisäämällä nettotulokseen poistot ja arvonalentumiset, koska niiden osalta tilikaudella ei ole varsinaisesti liikkunut rahaa. Nettotuloksen laskenta sisältyy luvussa 5 käsitelyyn prosenttimuotoiseen tilinpäätökseen. Rahoitustuloksen tulee olla positiivinen, sillä sen tulee riittää lainojen lyhennyksiin, investointien omarahoitusosuuksiin sekä voitonjakoon omalle pääomalle. Kestävän kehityksen kannalta rahoitustuloksen tulisi kattaa vähintään lainojen lyhennystarve. (Alma Talent Oy 2016; Yritystutkimus ry 2011, 62; Salmi & Rekola-Nieminen 2004, 140–145.)

$$\text{Rahoitustulos-\%} = \frac{\text{Rahoitustulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

Rahoitustulos = Nettotulos + poistot ja arvonalentumiset

Vieraan pääoman takaisinmaksuajalla mitataan rahoitustuloksen riittävyttä korollisten velkojen maksuun. Korolliseen velkaan liittyy useimmiten velkakirja tai muu sitoumus, jonka mukaan velka on maksettava takaisin. Uuden lainan ottaminen velan pois maksamiseen ei yleensä ole mahdollista tai järkevää, joten velkojen lyhentäminen tapahtuu liiketoiminnan rahavarojen eli rahoitustuloksen avulla. Vieraan pääoman takaisinmaksuaika kertoo, kuinka pitkä aika vuosina nykyisellä rahoitustuloksen tasolla menisi koko korollisten velkojen poismaksamiseen. (Alma Talent Oy 2016; Salmi 2012, 228; Yritystutkimus ry 2011, 72.)

Ohjearvot vieraan pääoman takaisinmaksuajalle ovat (Alma Talent Oy 2016):

- Erinomainen = alle 1 vuosi
- Hyvä = 1–3 vuotta
- Tyydyttävä = 3–5 vuotta
- Välttävä = 5–10 vuotta
- Heikko = yli 10 vuotta

$$\text{Vieraan pääoman takaisinmaksuaika, } v = \frac{\text{Korollinen vieras pääoma tilikauden lopussa}}{\text{Rahoitustulos (12 kk)}}$$

Staattisen maksuvalmiuden tarkoituksena puolestaan on mitata likviditeettiä eli yrityksen likvidien rahavarojen riittävyttä lyhytaikaisten alle vuoden mittaisten velkojen hoitoon. Yrityksen likviditeetin katsotaan siis olevan riittävä, kun yritys kassareservillään ja nopeasti rahaksi muutettavalla omaisuudella pystyy suorittamaan kaikista maksuistaan. Staattisuus tarkoittaa sitä, että tunnusluvut kertovat likviditeetistä vain yhtenä hetkenä eli tilinpäätösajankohtana. Mikäli staattinen maksuvalmius eli likviditeetti on heikkoa, yritys saattaa joutua turvautumaan kalliiseen lyhytaikaiseen rahoitukseen. Myöskään liiallinen likviditeetti ei ole hyvä asia, koska silloin yrityksellä on heikosti tuottavia lyhytaikaisia sijoituksia ja kassavaroja, jolla on pääoman tuottoa laskeva vaikutus. Usein maksuvalmiutta mitataan pelkästään staattisella maksuvalmiudella. (Kallunki 2014, 123; Salmi 2012, 228; Seppänen 2011, 88; Yritystutkimus ry 2011, 71.) Mahdollisimman kattavan tutkimusaineiston ja vertailun aikaansaamiseksi staattisen maksuvalmiuden tunnuslukuina tässä työssä käytetään quick ratiota ja current ratiota, joille oli saatavissa vertailutiedot Toimiala Online -palvelusta.

Quick ratio, jota kutsutaan myös happotestiksi, on maksuvalmiuden tunnusluvuista tiukin, sillä se mittaa kuinka hyvin pelkästään yrityksen rahoitusomaisuus kattaa yrityksen kaikki lyhytaikaiset velat. Siten siinä ei huomioida nopeasti rahaksi muutettavista omaisuuksista vaihto-omaisuutta, koska se yleensä menettää huomattavasti arvoa tasearvoon verrattuna pakon edessä realisoitaessa. Quick ration arvo on sitä suurempi, mitä paremmin likvidit varat riittävät lyhytaikaisten velkojen hoitoon. (Kallunki 2014, 124; Seppänen 2011, 88; Yritystutkimus ry 2011, 71.)

Yritystutkimus ry:n (2011, 71) ohjearvot quick ratiolle ovat:

- yli 1 = hyvä
- 0,5–1 = tyydyttävä
- alle 0,5 = heikko

$$\text{Quick ratio} = \frac{\text{Rahoitusomaisuus - osatuloutuksen saamiset}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma - lyhytaikaiset saadut ennakot}}$$

Current ration laskennassa puolestaan huomioidaan yrityksen kaikki lyhytaikaiset likvidit varat. Siinä likviditeetin tarkasteluhorisontti on pidempi, ja sen myötä tunnuslukua laskettaessa katsotaan, että yritys pystyy tarvittaessa realisoimaan myös vaihto-omaisuutensa nopeasti rahaksi hoitaakseen lyhytaikaiset maksunsa. Tunnusluvun käytössä on kuitenkin huomioitava, että vaihto-omaisuuden realisointiarvoon voi liittyä epävarmuutta. Tunnusluvun arvo on sitä suurempi, mitä paremmin erittäin likvidit ja korkealaatuiset varat riittävät kattamaan lyhytaikaiset velat. (Kallunki 2014, 125; Seppänen 2011, 88; Yritystutkimus ry 2011, 71–72.)

Yritystutkimus ry:n (2011, 72) ohjeavot current ratiolle ovat:

- yli 2 = hyvä
- 1–2 = tyydyttävä
- alle 1 = heikko

$$\text{Current ratio} = \frac{\text{Vaihto-omaisuus} + \text{rahoitusomaisuus}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma}}$$

5.2.4 Toiminnan laajuus ja tehokkuus

Yritystoiminnan laajuuden eli volyymin mittareina toimivat muun muassa liikevaihto tai laskutus. Niiden muutoksella voidaan siten kuvata toiminnan kasvua tai supistumista. Kasvu on yleensä välttämätöntä muun muassa siksi, että kulut eivät pääsääntöisesti alene, markkinat, joilla yritys toimii, yleensä kasvavat ja kasvamista pidetään myös yleisesti positiivisena signaalina. Liikevaihdon muutosta tulkittaessa on otettava huomioon inflaatiokehitys. Liikevaihto voi kasvaa periaatteessa rajattomasti, kunhan kannattavuus, maksuvalmius ja vakavaraisuus pysyvät hyvällä tasolla. (Salmi 2012, 250–252; Seppänen 2011, 70–71; Yritystutkimus ry 2011, 75.) Mahdollisimman kattavan tutkimusaineiston ja vertailun aikaansaamiseksi laajuuden tunnuslukuna tässä työssä käytetään liikevaihdon muutosprosenttia, jolle oli saatavissa vertailutieto Toimiala Online -palvelusta.

$$\text{Liikevaihdon muutos, \%} = \frac{\text{Liikevaihdon muutos (12 kk)}}{\text{Liikevaihto edellisellä tilikaudella (12 kk)}} \times 100$$

Toiminnan tehokkuuden tarkoituksena puolestaan on mitata yrityksen tehokkuutta käyttäen käyttö pääomaansa eli juoksevaan toimintaan sitoutuvaa rahoitusta. Tällainen pääoma sitoutuu rahasiirtojen viiveestä johtuen myyntisaamisiin ja vaihto-omaisuuteen, mutta toisaalta pääomaa vapautuu ostovelosta. Käyttö pääoma rahoitetaan pitkäaikaisella pääomalla, jonka vuoksi käyttö pääoman määrä tulee pyrkiä minimoimaan. Käyttö pääoman minimointi ei kuitenkaan saa vaarantaa lyhytaikaisten velkojen hoitamista tai hankaloittaa tuotantoprosessia. Lähtökohtaisesti käyttö pääoman minimointi tapahtuu pitämällä myyntisaamiset ja vaihto-omaisuus mahdollisimman pieninä ja samalla ostovelat mahdollisimman suurina. Käytännössä optimaalisiin käyttö pääomaerien määriin vaikuttavat kuitenkin monet eri tekijät. (Alma Talent Oy 2016; Kallunki 2014, 128–129.)

Mahdollisimman kattavan tutkimusaineiston ja vertailun aikaansaamiseksi tehokkuuden tunnuslukuina tässä työssä käytetään myyntisaamisten ja ostovelkojen kiertoaikoja sekä vaihto-omaisuusprosenttia. Lisäksi henkilöstötehokkuuden osalta käytetään tunnuslukuna liikevaihdon suhdetta henkilöstömäärään. Kaikille näille tunnusluville oli saatavissa vertailutiedot Toimiala Online -palvelusta.

Myyntisaamisten kiertojalla mitataan käyttö pääoman sitoutumista keskimäärin myyntisaamisiin päivissä mitattuna. Mitä nopeammin yritys saa rahat asiakkailtaan, niin sitä vähemmän pääomaa sitoutuu käyttö pääomiin. Päivien lukumäärän tulisi siis olla mahdollisimman pieni. (Kallunki 2014, 129; Seppänen 2011, 81.)

$$\text{Myyntisaamisten kiertoaika, pv} = \frac{365 \times (\text{Myyntisaamiset} + \text{sisäiset myyntisaamiset})}{\text{Liikevaihto (12 kk)}}$$

Ostovelkojen kiertojalla puolestaan mitataan vastaavasti käyttö pääoman vapautumista keskimäärin ostovelkojen päivissä mitattuna. Mitä pitemmän maksuajan yritys saa toimittajiltaan, niin sitä vähemmän pääomia, kuten korollista lainaa, sitoutuu toimintaan eli käyttö pääomiin. Päivien lukumäärän tulisi siis olla mahdollisimman suuri. (Kallunki 2014, 131; Seppänen 2011, 82.)

$$\text{Ostovelkojen kiertoaika, pv} = \frac{365 \times (\text{Ostovelat} + \text{sisäiset ostovelat})}{\text{Ostot} + \text{ulkopuoliset palvelut (12 kk)}}$$

Vaihto-omaisuuden kierron tehokkuudella mitataan yrityksen vaihto-omaisuuden tehokkuutta eli sitä, kuinka tehokkaasti hankintaan ja valmistukseen sitoutuneet kustannukset saadaan muutettua myyntituloksi. Vaihto-omaisuuden hankintamenoa ei usein saada suoraan tuloslaskelmasta muuta kuin kaupan alan yrityksistä, jonka vuoksi vaihto-omaisuuden kiertoajan laskenta ei usein onnistu. Sen sijaan voidaan laskea vaihto-omaisuusprosentti, jossa vaihto-omaisuus suhteutetaan liikevaihtoon. Mitä pienempi arvo on, niin sitä tehokkaampi on vaihto-omaisuuden kierto. (Kallunki 2014, 132–133; Seppänen 2011, 81–82; Yritystutkimus ry 2011, 70.)

$$\text{Vaihtomaisuus-\%} = \frac{\text{Vaihto-omaisuus ilman ennakkomaksuja} + \text{osatuloutuksen saamiset}}{\text{Liikevaihto (12 kk)}} \times 100$$

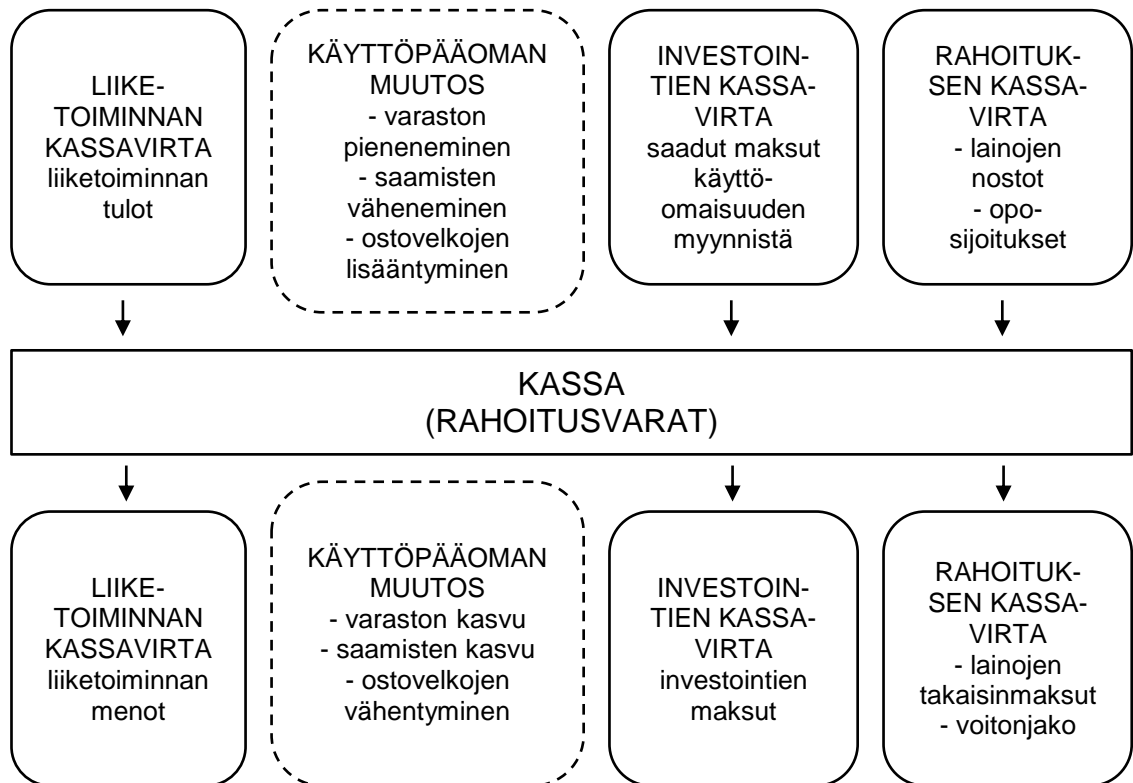
Henkilöstön tehokkuutta voidaan mitata suhteuttamalla liikevaihto henkilöstömäärään. Tunnusluku on riippuvainen toimialasta, koska aloilla, joissa työskentelee paljon ihmisiä, luku on tyypillisesti matala ja vastaavasti aloilla, joissa työskentelee vähän ihmisiä, se on korkea. Siksi tunnuslukua tulee verrata saman toimialan yritysten kesken. (Alma Talent Oy 2016; Yritystutkimus ry 2011, 75.)

$$\text{Liikevaihto/Henkilö} = \frac{\text{Liikevaihto (12 kk)}}{\text{Henkilöstö keskimäärin}}$$

5.3 Kassavirtalaskelma

Kassavirtalaskelma on rahoituksen riittävyden tarkasteluun laadittu laskelma, jonka tarkoituksena on selvittää yrityksen kassaan sisään tulevien ja kassasta uloslähtevien maksujen erotuksen eli nettorahavirran määrä. Rahoituksen riittävyttä tarkastellaan etuoikeusjärjestyksessä, jossa ensimmäisenä ovat juoksevan toiminnan menot, sen jälkeen rahoituskulut ja verot ja viimeisenä investoin-

nit, lainojen lyhennykset sekä voitonjako (Kuvio 6). Rahavirtalaskelmalla on tärkeä rooli talouden hallinnassa, koska tuloslaskelma ja tase antavat rajallista tietoa rahavirroista ja niiden vaikutuksesta kassan määrään. Ilman kassaa yritys ei voisi toimia edes lyhyttä aikaa, ja rahavirran aikaansaaminen on siten yrityksen tärkein taloudellinen tehtävä. Kassavirtalaskelman laadinnassa käytetään oikaistua tuloslaskelmaa, virallista tasetta sekä liitetietoja. Taseen oikaisut eivät ole kassavirtavaikutteisia, jonka vuoksi oikaistua tasetta ei voida käyttää. Tuloslaskelmassakin erät ovat suoriteperusteisia ja ne on muutettava kassavirtalaskelmaa varten kassaperusteisiksi. (Seppänen 2011, 53; Yritystutkimus ry 2011, 52; Salmi & Rekola-Nieminen 2004, 147.)

Kuvio 6. Rahavirran osat ja kokonaisuus (Salmi & Rekola-Nieminen 2004, 148)

Tulorahoituksen riittävyyden mittaaminen rahoituslaskelmassa tapahtuu kolmen eri jäämän avulla. Toimintajäämä kertoo myyntitulojen määrän liiketoiminnan lyhytvaikutteisten menojen maksamisen jälkeen. Jotta yrityksen voitaisiin katsoa olevan rahoituksellisesti terve, niin toimintajäämän tulee olla jatkuvasti positiivinen. Rahoitusjäämästä puolestaan nähdään, miten yritys on selviytynyt juoksevista maksuista. Viimeisenä investointijäämästä nähdään, ovatko liiketoiminnasta saadut tulot riittäneet investointien tekemiseen. Investointijäämän jälkeiset

tapahtumat kertovat, miten mahdollinen positiivinen jäämä on käytetty tai mahdollinen vaje on katettu. (Salmi & Rekola-Nieminen 2004, 150–151; Yritystutkimus ry 2011, 57–58.)

Toiminta-, rahoitus- ja investointijäämien avulla voidaan havaita, milloin tulorahoitus on loppunut ja milloin menojen kattamiseen on jouduttu käyttämään omaa tai vierasta pääomaa. Eriasteiset jäämät voivat heilahdella yksittäisten tilikausien aikana, mutta pitkällä aikavälillä tulorahoituksen riittävyys on edellytyksenä yrityksen toiminnalle. Siksi toimintaedellytyksiä arvioitaessa pitäisi olla käytössä kassavirtalaskelmat 3–5 vuoden ajalta. Lisäksi pelkkien jäämien tarkastelu ei yksistään riitä, vaan on myös selvitettävä, onko yritys pyrkinyt hetkellisesti jotenkin parantamaan kassavirtaa. Jäämistä voidaan päätellä kehityksen suuntaa, mutta numerollisia tavoitearvoja niille on vaikea antaa. Lisäksi yrityksen investointitarve ja lainojen lyhennystilanne vaikuttavat tulorahoituksen tarpeeseen. (Yritystutkimus ry 2011, 57–58.)

6 YRITYS X:N TILINPÄÄTÖSANALYYSI

Tämän opinnäytetyön tutkimus toteutettiin kvalitatiivisena tutkimuksena, jossa tutkimusaineistoina toimivat yritys x:n viralliset tilinpäätökset sekä Toimiala Online -palvelusta saatavat tiedot. Aineiston analysointi tehtiin tilinpäätösanalyysin analysointitekniikoita hyväksi käyttäen. Analysoinnissa hyödynnettiin sekä aikasarja-analyysiä eli yrityksen oman kehityksen pidemmän aikavälin seurantaa että poikkileikkausanalyysiä eli vertailua muihin saman toimialan yrityksiin.

Ennen analyysiä tilikausien tuloslaskelmat ja taseet oli oikaistava (Liite 2). Yritys x:n virallisten tilinpäätösten oikaisu sisälsivät pääasiassa erien uudelleen järjestelyä, jonka vuoksi virallisen ja oikaistun tuloslaskelman tulosrivit vastasivat toisiaan ja taseen päätasot olivat lähes yhtenäiset virallisessa ja oikaistussa taseessa. Oikaistuista tuloslaskelmista ja taseista laadittiin prosenttimuotoiset tuloslaskelmat ja taseet (Liite 3), laskettiin tunnusluvut (Liite 4) ja laadittiin kasvitalaskelmat (Liite 5). Kaikki nämä vaiheet toteutettiin Yritystutkimus ry:n ohjeiden mukaisesti, jotta saadut tiedot olisivat yleisesti vertailukelpoisia. Tutkimuksessa käytetyt tunnusluvut ovat samat, jotka on käsitelty tämän opinnäytetyön teoriaosuudessa.

Tutkimusaineistoa analysoitaessa aikasarja-analyysissä yritys x:n omaa kehitystä seurattiin viimeiseltä kolmelta tilikaudelta. Koska yritys x:n kirjanpidossa käytetään niin sanottua murrettua tilikautta eli tilikausi ei ole yhteneväinen kalerivuoden kanssa, niin nämä kolme viimeistä tilikautta ovat vuonna 2014, 2015 ja 2016 päättyneet tilikaudet. Poikkileikkausanalyysissä vertailua tehtiin muihin saman toimialan yrityksiin työ- ja elinkeinoministeriön Toimiala Online -palvelusta saatujen Finnvera Oyj:n tilinpäätöstilastojen avulla. Kyseiset tilinpäätöstilastot on laadittu Yritystutkimus ry:n suositusten mukaisesti, jonka vuoksi ne ovat vertailukelpoisia. Lisäksi kyseiset tilinpäätöstilastot on saatavissa toimialoitain Tilastokeskuksen TOL2008 mukaisen toimialaluokituksen tarkkuudella, joka mahdollisti vertailun saman toimialan yrityksiin (Liite 1). (Työ- ja elinkeinoministeriö 2016.)

Vertailuaineistoiksi valittiin viimeisten kolmen vuoden eli vuosien 2013, 2014 ja 2015 aineistot, jotka eivät murretun tilikauden vuoksi ole täysin yhteneviä yritys

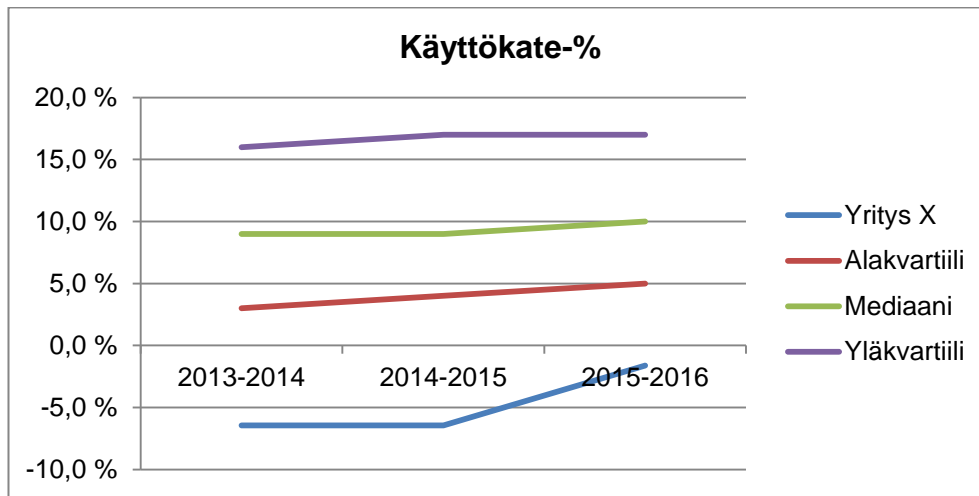
x:n tilinpäätösten kanssa. Vuodet kuitenkin valittiin, koska murrettun tilikauden toiminnasta suurin osa on tapahtunut vertailuvuoden aikana. Vuoden 2015 aineisto oli tutkimuksen tekohetkellä saatavilla ennakkoaineistona. Finnvera Oyj:n tilinpäätöstilastosta löytyivät arvot suurimmalle osalle tutkimukseen valituista tunnusluvuista. Muutaman tunnusluvun kohdalla vertailutietoja ei kuitenkaan ollut saatavissa, joten niiden osalta oli tehtävä vain aikasarja-analyysi. Tilinpäätösti-laston aineisto sisälsi tunnuslukujen mediaani- sekä ylä- ja alakvartiiliarvot. Mediaani jakaa aineiston kahteen yhtä suureen osaan ja kvartiili eli neljännes puolestaan puolittaa edelleen mediaanin jakamat osat (Salmi 2012, 169–170).

Toimintakertomuksessaan tilikaudelta 2015–2016 (tasekirja 2016, 3–4) yritys x kertoo tilikauden olleen haastava johtuen teollisuuden viennin ja tuottajahintojen pienenemisestä sekä asiakkaiden hitaasta kasvusta ja hankintojen siirtämisestä halvemman kustannustason maihin. Tästä huolimatta yritys kertoo liikevaihdon kasvaneen ja tuloksen parantuneen sopeuttamistoimien ansiosta. Yritys x:n toimitusjohtajan mukaan (2016) sopeutustoimissa on kyse henkilöstöön kohdistuvista säästötoimista. Yritys myös ilmoittaa yhtiön taloudellisen aseman olevan vakaa ja maksuvalmiuden olevan hyvä. Riskien osalta toimintakertomuksessa mainitaan, että yritys x:llä ei ole tulokseen tai rahoitusasemaan vaikuttavia liike-toimintaan liittyviä riskejä. Yritys x:n mukaan sillä ei myöskään ole korko-, valuutta- tai likviditeettiriskiä, koska korollista velkaa ei ole.

6.1 Kannattavuus

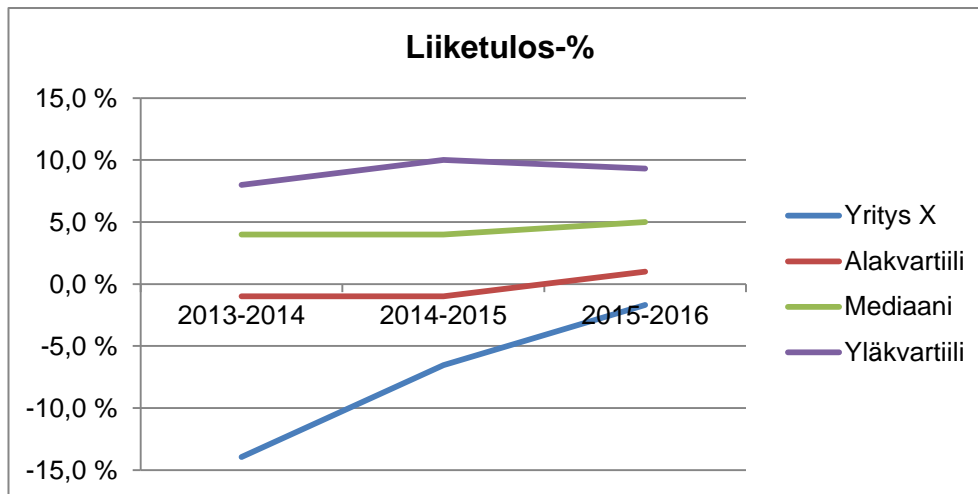
Yritys x:n prosenttimuotoisen tilinpäätöksen keskeinen luku käyttökateprosentti on ollut viimeisen kolmen tilikauden aikana negatiivinen (Kuvio 7). Yritystutkimus ry:n (2011, 61) käyttökateprosentin ohjearvo teollisuusyritykselle on 5–20 prosenttia. Yritys x:n käyttökateprosentti on siten tarkasteluvälillä ollut erittäin heikko. Lisäksi toimialan arvoihin vertaamalla voidaan havaita yrityksen käyttökateprosentin olleen tarkastelujaksolla toimialaankin verrattuna erittäin heikolla tasolla. Vuosina 2014 ja 2015 päättyneillä tilikausilla käyttökateprosentissa ei ole tapahtunut muutosta, joten yritysjärjestelyllä (Liite 1) ei ole ollut vaikutusta käyttökateprosenttiin. Vuonna 2016 päättyneellä tilikaudella käyttökateprosentti on kuitenkin kohonnut jo melkein positiiviseksi. Prosenttimuotoisesta tilinpäätöksestä voidaan havaita, että suurin suhteellinen muutos tilikausien 2015 ja

2016 välillä on tapahtunut pienentyneissä liiketoiminnan muissa kuluissa ja henkilöstökuluissa, joihin sopeutustoimet ovat vaikuttaneet.

Kuvio 7. Käyttökateprosentin kehitys tilikausina 2014–2016

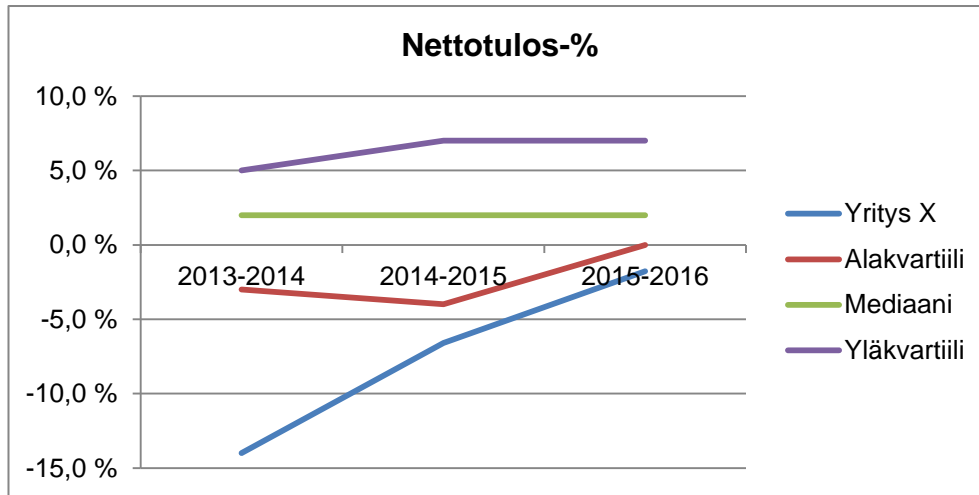
Yritys x:n prosenttimuotoisen tilinpäätöksen toinen keskeinen luku liike-tulosprosentti on ollut käyttökateprosentin lailla viimeisen kolmen tilikauden aikana negatiivinen (Kuvio 8). Arvon negatiivisuuden syynä on ollut negatiivinen käyttökate. Yritystutkimus ry:n (2011, 62) ohjearvojen mukaan liike-tulosprosentti on heikko sen arvon ollessa alle 5 prosenttia. Siten yritys x:n liike-tulosprosentti on ollut tarkasteluvälillä erittäin heikko. Lisäksi toimialan arvoihin vertaamalla voidaan havaita yrityksen liike-tulosprosentin olleen tarkastelujaksolla toimialaankin verrattuna heikolla tasolla. Liike-tulosprosentin kehityksessä on havaittavissa selkeä muutos parempaan tilikausien 2014 ja 2015 välillä, joka johtuu yritys-järjestelyn vaikutuksesta yrityksen tuloslaskelmaan ja taseeseen (Liite 1). Tilikaudella 2016 käyttökateprosentin positiivinen kehitys on parantanut myös liike-tulosprosenttia. Yritys x:n liike-tulosprosentin muutokset ovat tarkastelujaksolla olleet toimialaa jyrkemmät, ja tilikaudella 2016 yritys x:n liike-tulosprosentti on jo lähellä positiivista ja melkein saavuttanut toimialan alakvartiilin.

Kuvio 8. Liiketulosprosentin kehitys tilikausina 2014–2016

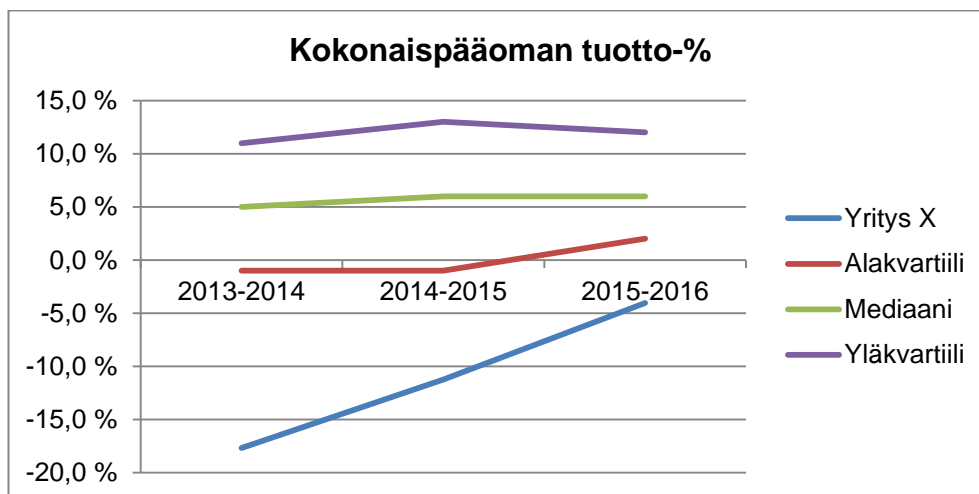
Kolmas keskeisistä yritys x:n prosenttimuotoisen tilinpäätöksen luvuista eli nettotulosprosentti on ollut myös käyttökateprosentin ja liiketulosprosentin lailla viimeisen kolmen tilikauden aikana negatiivinen (Kuvio 9). Syy negatiivisuudelle on se, että käyttökate ja liiketulos ovat molemmat olleet negatiivisia. Yritystutkimus ry ei ole antanut ohjearvoa nettotulosprosentille. Nettotulosprosentin tulisi kuitenkin olla positiivinen, jotta se mahdollistaisi osingon maksun omistajille ja investoinnit liiketoimintaan (Seppänen 2011, 75; Yritystutkimus ry 2011, 62). Yritys x:n nettotulosprosenttia voidaan siten pitää heikkona, koska se ei negatiivisuutensa vuoksi mahdollista kumpaakaan.

Lisäksi toimialan arvoihin vertaamalla voidaan havaita yrityksen nettotulosprosentin olleen tarkastelujaksolla toimialaankin verrattuna heikolla tasolla. Huomattavaa on, että toimialan alakvartiilin ja yritys x:n välinen ero on supistunut 11 prosenttiyksiköstä 1,8 prosenttiyksikköön. Kuten liiketulosprosentin kehityksessä, niin myös nettotulosprosentin kehityksessä on havaittavissa yritysjärjestelystä (Liite 1) johtuva selkeä muutos parempaan tilikausien 2014 ja 2015 välillä. Tilikaudella 2016 käyttökateprosentin positiivinen kehitys on parantanut myös nettotulosprosenttia. Nettotulosprosentti on myös vuonna 2016 päättyneellä tilikaudella kohonnut melkein positiiviseksi.

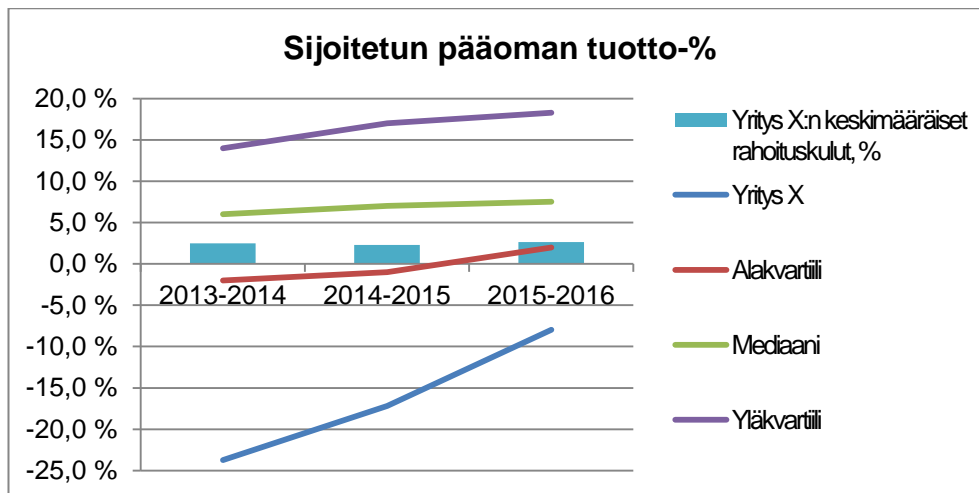
Kuvio 9. Nettotulosprosentin kehitys tilikausina 2014–2016

Yritys x:n ensimmäinen tuottomittari kokonaispääoman tuotto prosentti on ollut negatiivisesta nettotuloksesta johtuen viimeisen kolmen tilikauden aikana negatiivinen (Kuvio 10). Yritystutkimus ry:n (2011, 64) ohjearvojen mukaan kokonaispääoman tuotto prosentti on heikko sen arvon ollessa alle 5 prosenttia. Siten yritys x:n kokonaispääoman tuotto prosentti voidaan havaita olleen erittäin heikko kaikilla tarkasteluilla tilikausilla. Yritys x ei ole kyennyt tekemään voittoa sijoituksille, joita siihen on tehty. Lisäksi toimialan arvoihin vertaamalla voidaan havaita yritys x:n nettotulosprosentin olleen tarkastelujaksolla toimialaankin verrattuna erittäin heikolla tasolla. Kokonaispääoman tuotto prosentti kehitys on kuitenkin ollut tasaisesti parempaan päin nettotuloksen parantumisesta ja yrityksen tuloslaskelmaan ja taseeseen vaikuttaneesta yritysjärjestelystä (Liite 1) johtuen.

Kuvio 10. Kokonaispääoman tuotto prosentti kehitys tilikausina 2014–2016

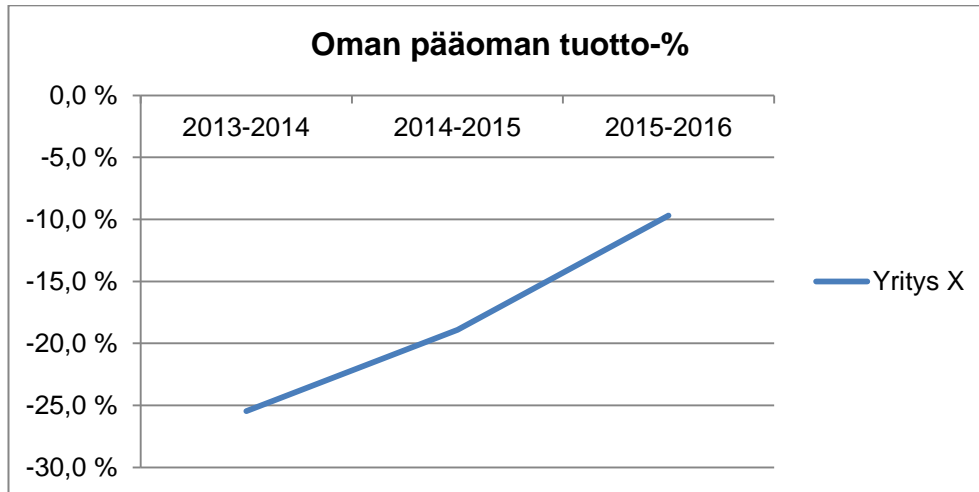
Yritys x:n toinen tuottomittari sijoitetun pääoman tuotto prosentti on ollut myös negatiivisesta nettotuloksesta johtuen viimeisen kolmen tilikauden aikana negatiivinen (Kuvio 11). Jotta tunnuslukua voitaisiin pitää välttävänä, tulisi Yritystutkimus ry:n (2011, 65) mukaan sijoitetun pääoman tuotto prosenttia olla vähintään vieraasta pääomasta maksettavan keskimääräisen rahoituskuluprosentin suuruinen. Koska näin ei ole ollut, yritys x:n sijoitetun pääoman tuotto prosenttia voidaan pitää heikkona. Yritys x ei ole siten kyennyt tekemään voittoa rahoittajien yritykseen tekemille sijoituksille niin paljon, kuin ulkopuoliset rahoittajat ovat rahoituksen hinnaksi määritelleet. Lisäksi toimialan arvoihin vertaamalla voidaan havaita yrityksen nettotulosprosentin olleen tarkastelujaksolla toimialaan verrattuna erittäin heikolla tasolla. Myös sijoitetun pääoman tuotto prosenttia kehitys on kuitenkin ollut tasaisesti nousujohteista nettotuloksen parantumisesta johtuen. Myös yrityksen tuloslaskelmaan ja taseeseen vaikuttanut yritysjärjestely tilikausien 2014 ja 2015 välissä on edesauttanut tunnusluvun positiivista kehitystä (Liite 1).

Kuvio 11. Sijoitetun pääoman tuotto prosenttia kehitys tilikausina 2014–2016

Yritys x:n kolmas tuottomittari oman pääoman tuotto prosentti on myös ollut negatiivisesta nettotuloksesta johtuen viimeisen kolmen tilikauden aikana negatiivinen (Kuvio 12). Balance Consultingin tunnuslukuoppaan (Alma Talent Oy 2016) ohjearvojen mukaan oman pääoman tuotto prosentti on heikko sen ollessa alle 5 prosenttia. Siten yritys x:n tunnuslukujen voidaan katsoa olleen erittäin heikkoja tarkastelujaksolla. Yritys x ei ole kyennyt tekemään voittoa yrityksen omistajien yritykseen sijoittamalle pääomalle. Toimialan oman pääoman

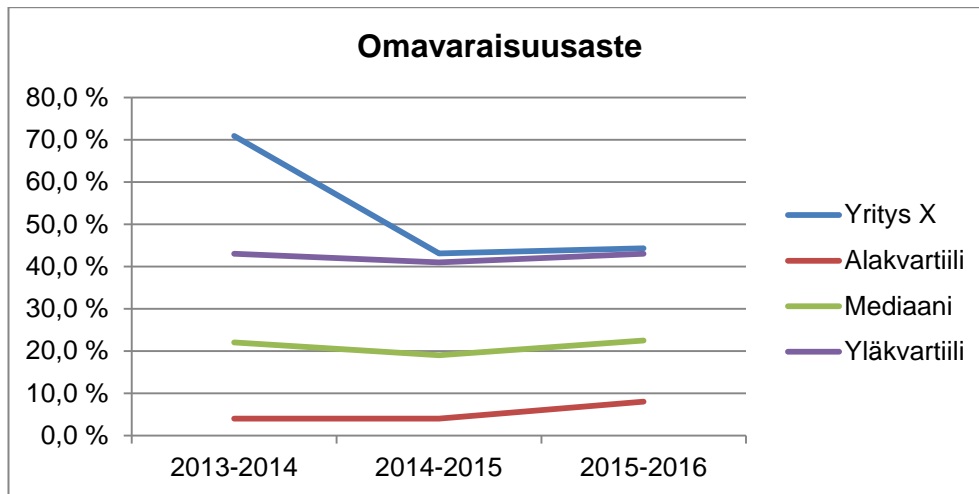
tuotto-%:n lukuja ei ollut tutkimuksen tekohetkellä saatavilla, joten toimialaverailua ei pystytty kyseisen tunnusluvun osalta tekemään. Myös oman pääoman tuotto-%:n kehitys on kuitenkin ollut tasaisesti nousujohteista nettotuloksen parantumisesta johtuen. Myös yrityksen tuloslaskelmaan ja taseeseen vaikuttanut yritysjärjestely tilikausien 2014 ja 2015 välissä on edesauttanut tunnusluvun positiivista kehitystä (Liite 1).

Kuvio 12. Oman pääoman tuotto-%:n kehitys tilikausina 2014–2016

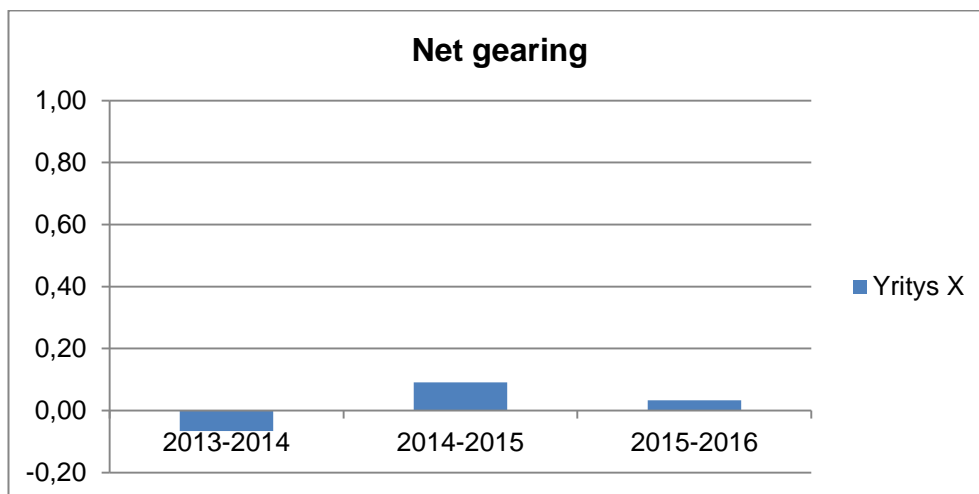
6.2 Vakavaraisuus

Yritys x:n omavaraisuusaste on ollut erittäin hyvällä tasolla viimeisen kolmen tilikauden aikana (Kuvio 13), sillä Yritystutkimus ry:n (2011, 67) ohjearvon mukaan yli 40 prosentin arvoa voidaan pitää hyvänä. Yritys x:n taseessa ilmoitetut varat on koko tarkasteluaikana rahoitettu yli 40 prosenttisesti omalla pääomalla. Omavaraisuusasteen kehityksessä on havaittavissa selkeä muutos vuosina 2014 ja 2015 päättyneiden tilikausien välillä, joka johtuu yritysjärjestelyn vaikutuksesta yritys x:n tuloslaskelmaan ja taseeseen (Liite 1). Muutoksesta huolimatta omavaraisuusaste on pysynyt hyvänä, koska ennen muutosta arvo on ollut jopa erinomainen. Toimialan arvoihin vertaamalla voidaan havaita yrityksen omavaraisuusasteen olleen tarkastelujaksolla toimialaankin verrattuna hyvällä tasolla. Yritys x:n omavaraisuusaste kuuluu toimialan parhaimman neljänneksen joukkoon.

Kuvio 13. Omavaraisuusasteen kehitys tilikausina 2014–2016

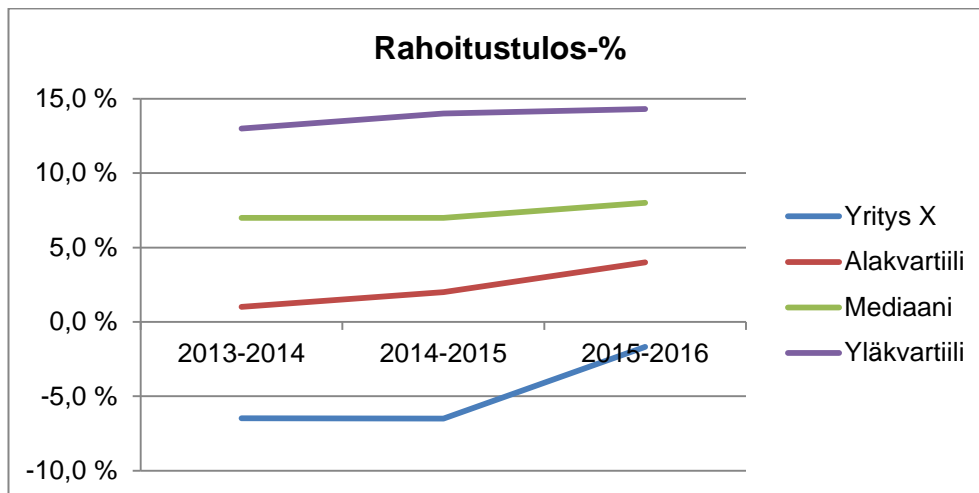
Yritys x:n net gearing on myös ollut erittäin hyvällä tasolla viimeisen kolmen tilikauden aikana (Kuvio 14), sillä Yritystutkimus ry:n (2011, 67) mukaan tunnusluvun arvoa voidaan pitää hyvänä sen ollessa alle 1. Esimerkiksi vuonna 2016 päättyneen tilikauden arvo 0,03 tarkoittaa, että yhtä oman pääoman euroa kohden yritys x on käyttänyt velkarahoitusta vain 0,03 euroa. Tämä puolestaan tarkoittaa sitä, että yrityksen omistajilla on kannettavanaan pääosa liiketoiminnan riskeistä, jota pidetään hyvänä asiana (Salmi & Rekola-Nieminen 2004, 125). Vuonna 2014 päättyneen tilikauden arvon negatiivisuus johtuu siitä, että korollisen vieraan pääoman määrä on ollut rahoja ja rahoitusarvopapereita pienempi. Toimialan net gearing lukuja ei ollut tutkimuksen tekoheikellä saatavilla, joten toimialavertailua ei pystytty kyseisen tunnusluvun osalta tekemään.

Kuvio 14. Net gearingin kehitys tilikausina 2014–2016

6.3 Maksuvalmius

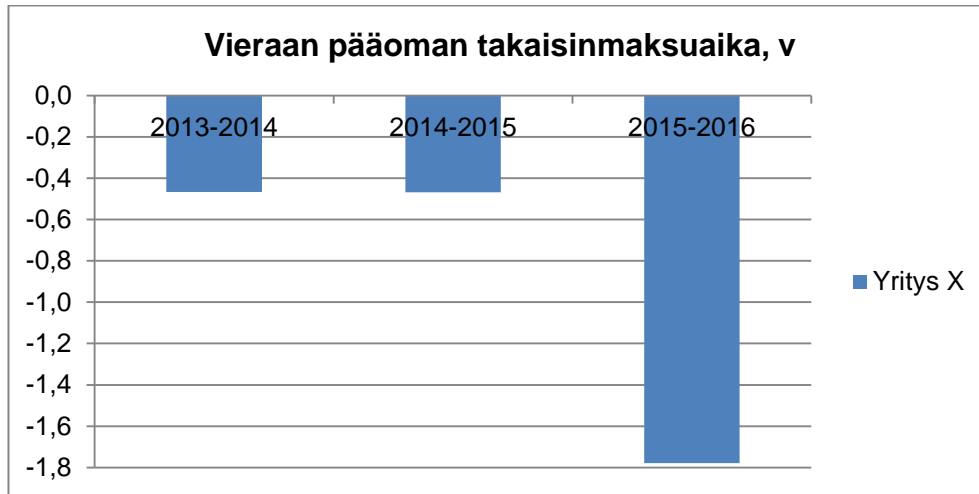
Yritys x:n rahoitustulosprosentti on ollut negatiivisesta nettotuloksesta johtuen viimeisen kolmen tilikauden aikana negatiivinen (Kuvio 15). Yritystutkimus ry:n (2011, 62) mukaan rahoitustulosprosentin tulee ylittää lyhyelläkin aikavälillä nol-lataso. Yritys x:n rahoitustulosprosentti on ollut siten heikko koko tarkastelujakson aikana, koska yrityksen rahoitustulos ei ole ollut riittävä lainojen lyhentämi- seen, investointien omarahoitusosuuksiin ja voitonjakoon. Lisäksi toimialan ar- voihin vertaamalla voidaan havaita yrityksen rahoitustulosprosentin olleen tar- kastelujaksolla toimialaankin verrattuna heikolla tasolla. Rahoitustulosprosentti on kuitenkin selvästi parantunut tilikaudella 2016 nettotuloksen parantumisesta johtuen.

Kuvio 15. Rahoitustulosprosentin kehitys tilikausina 2014–2016

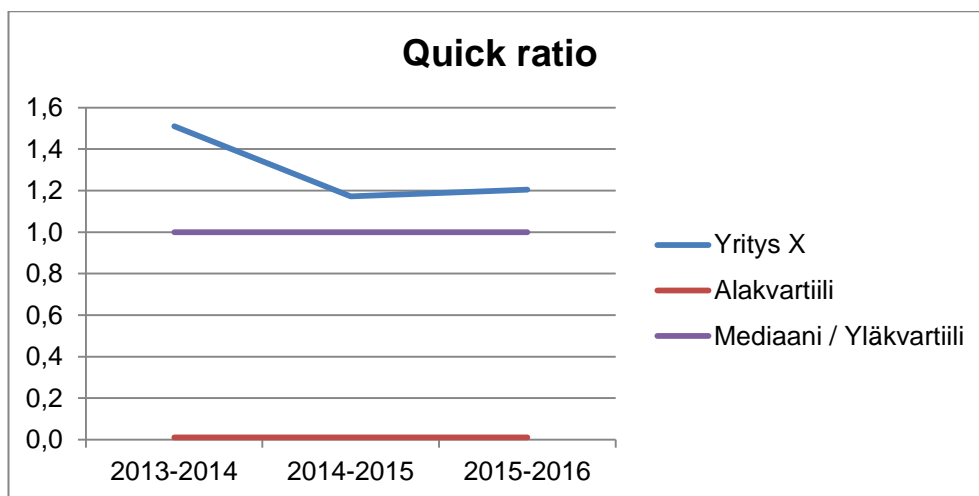
Yritys x:n vieraan pääoman maksuaika on ollut negatiivisesta rahoitustuloksesta johtuen viimeisen kolmen tilikauden aikana negatiivinen (Kuvio 16). Yrityksen rahoitustuloksella ei siis pystytä lainkaan maksamaan pois korollista vierasta pääomaa. Balance Consultingin tunnuslukuoppaan (Alma Talent Oy 2016) mu- kaan negatiivinen vieraan pääoman maksuaika on aina heikko. Siten yritys x:n vieraan pääoman maksuaika on ollut koko tarkastelujakson aikana heikolla ta- solla. Negatiivisesta arvosta johtuen tunnusluvun arvo ei myöskään käyttäydy oikein, koska tilikaudella 2016 rahoitustulos on ollut tilikautta 2015 parempi, mutta silti tunnusluvun arvo on huonompi. Toimialan arvoja tunnusluvulle ei ollut tutkimuksen tekohetkellä saatavilla, joten toimialavertailua ei pystytty kyseisen

tunnusluvun osalta tekemään. Toisaalta vertailtavuuden puuttuminen ei ole suuri ongelma, koska yritys x:n tunnusluvut ovat joka tapauksessa heikolla tasolla.

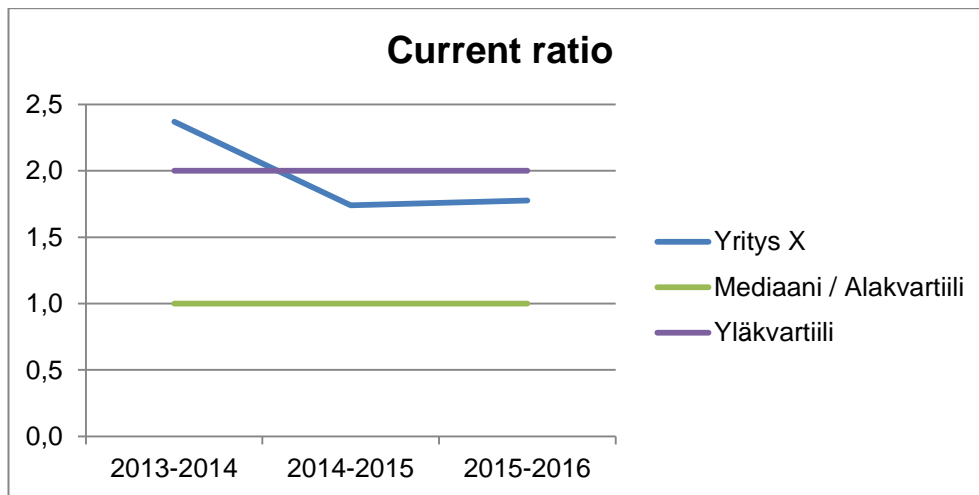
Kuvio 16. Vieraan pääoman takaisinmaksuajan kehitys tilikausina 2014–2016

Yritys x:n quick ratio on ollut hyvällä tasolla viimeisen kolmen tilikauden aikana (Kuvio 17), sillä Yritystutkimus ry:n (2011, 71) ohjearvon mukaan yli yhden arvoa voidaan pitää hyvänä. Yrityksen likvidit varat ovat siten olleet riittävät kaikkina tarkasteltuina tilikausina lyhytaikaisten velkojen hoitoon. Toisaalta tunnusluvun arvot eivät ole olleet myöskään liian korkealla, mikä viestisi liiallisesta likviditeetistä eli heikosti tuottavista lyhytaikaisista sijoituksista ja kassavaroista. Toimialan arvoihin vertaamalla voidaan havaita yritys x:n quick ration olleen tarkastelujaksolla toimialaankin verrattuna hyvällä tasolla. Yritys x:n quick ratio kuuluu toimialan parhaimman neljänneksen joukkoon.

Kuvio 17. Quick ration kehitys tilikausina 2014–2016

Yritys x:n current ratio puolestaan on ollut hyvällä tasolla tilikaudella 2014 ja tyydyttävällä tasolla tilikausilla 2015 ja 2016 (Kuvio 18), koska Yritystutkimus ry:n (2011, 71) ohjearvon mukaan yli kahden arvoa voidaan pitää hyvänä ja 1–2 arvoa tyydyttävänä. On kuitenkin huomattava, että tilikausilla 2015 ja 2016 arvo on ollut lähempänä kahta kuin yhtä, joten arvo on hyvin lähellä hyvää. Yrityksen likvidit varat yhdistettynä vaihto-omaisuuteen ovat siten myös olleet riittävät tai lähes riittävät kaikkina tarkasteltuina tilikausina lyhytaikaisten velkojen hoitoon. Toimialan arvoihin vertaamalla voidaan havaita yrityksen quick ration olleen tarkastelujaksolla toimialaankin verrattuna hyvällä tasolla erittäin lähellä parhaimman neljänneksen joukon rajaa.

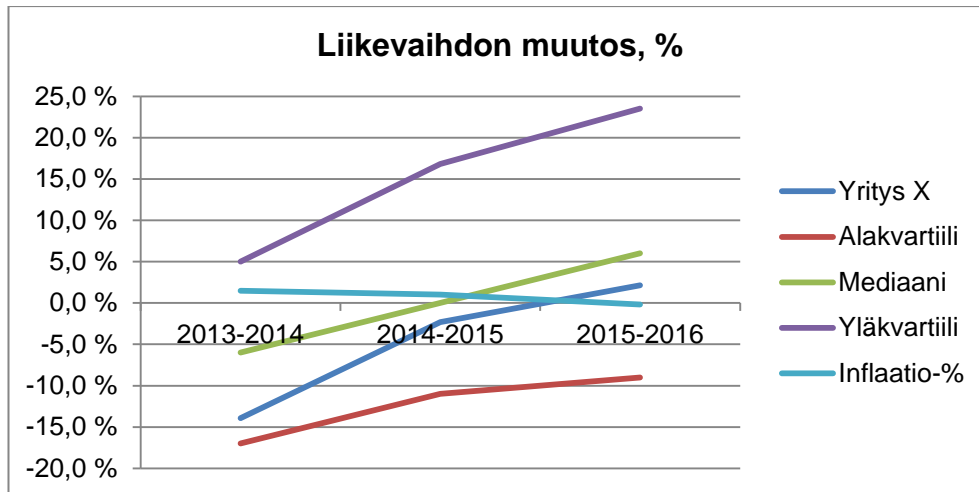

Kuvio 18. Current ration kehitys tilikausina 2014–2016

6.4 Toiminnan laajuus ja tehokkuus

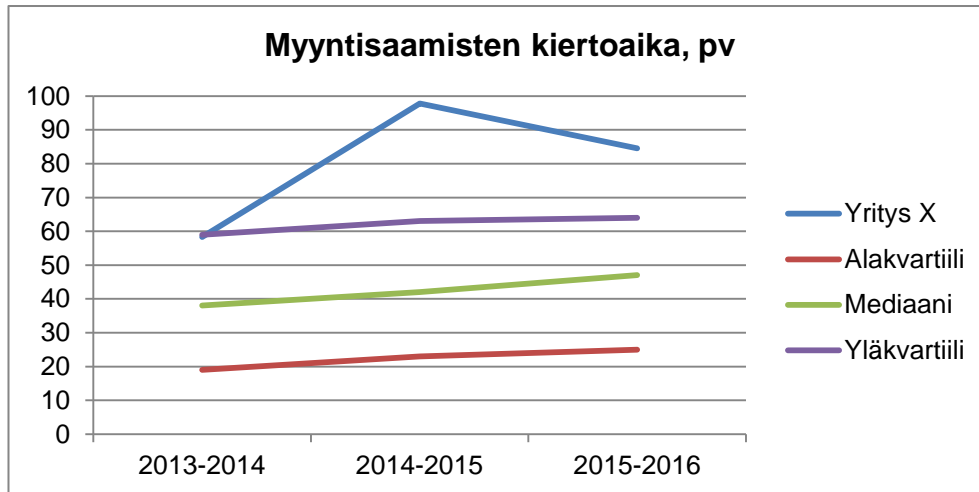
Yritys x:n liikevaihdon muutos on tarkasteluajankohtana kehittynyt negatiivisesta positiiviseksi (Kuvio 19). Koska tunnusluvulle ei ole varsinaisia ohjearvoja, vertailupohjana toimivat toimialan arvot sekä inflaatiokehitys. Toimialan arvoihin vertaamalla voidaan havaita, että vaikka yrityksen liikevaihdon muutos on ollut negatiivinen tilikausien 2014 ja 2015 osalta, myös toimialan keskivälin arvo on ollut samana ajankohtana ensin negatiivinen ja sen jälkeen nolla. Siihen nähden yrityksen arvoja voidaan pitää tyydyttävänä. Inflaatio on kuitenkin samana ajankohtana ollut lähellä yhtä prosenttia, johon verrattuna yrityksen liikevaihdon muutosta voidaan pitää huonona. Tilikaudella 2016 yritys x:n liikevaihdon muutos on vaihtunut positiiviseksi ja koska samanaikaisesti inflaatio on pudonnut

negatiiviseksi, niin inflaatiokehitykseen verrattuna yritys x:n liikevaihdon muutosta voidaan kyseisenä ajankohtana pitää hyvänä. Myös toimialan arvot ovat nousseet ja yritys x on positiivisesta arvosta huolimatta jäänyt toimialan keskiarvoon huonommalle puolelle. Sen vuoksi toimialaan verrattuna yritys x:n liikevaihtoa voidaan pitää edelleen tyydyttävänä.

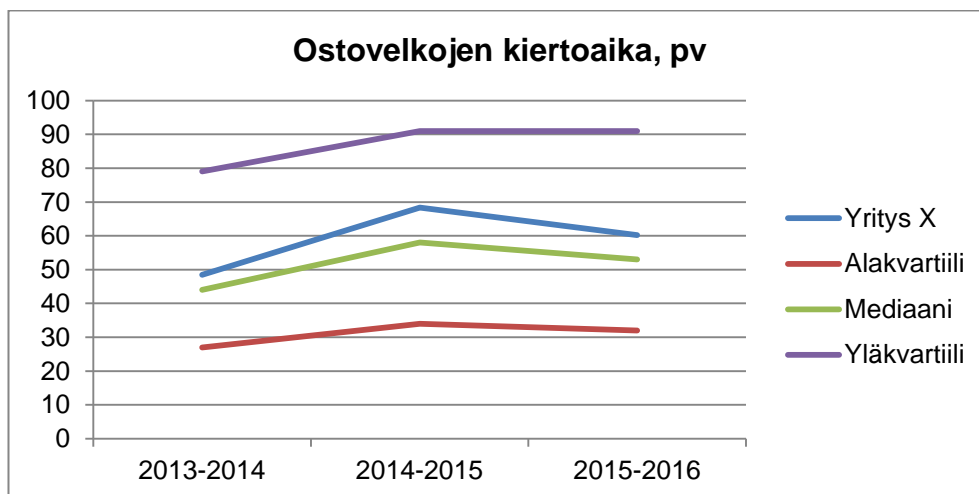
Kuvio 19. Liikevaihdon muutoksen kehitys tilikausina 2014–2016

Yritys x:n myyntisaamisten kiertoaika on tarkasteluajankohtana vaihdellut 58 ja 85 päivän välillä (Kuvio 20). Tunnusluvulle ei ole varsinaisia ohjearvoja, mutta lähtökohtaisesti myyntisaamisten kiertoajan pitäisi olla mahdollisimman pieni myyntisaataviin sitoutuneen käyttöpääoman pienentämiseksi (Kallunki 2014, 129). Näkökulman yritys x:n kiertoaikojen pituuksiin tarjoavat toimialan arvot. Vertaamalla voidaan havaita yritys x:n myyntisaamisten kiertoaikojen olleen tarkastelujaksolla pitemmät kuin toimialalla, joten kiertoaikoja voidaan pitää huonona. Tilikaudella 2014 yrityksen maksuaika on ollut toimialan huonoimman neljänneksen rajalla, mutta on seuraavalla tilikaudella huonontunut selvästi, vaikka toimialallakin kiertoajat ovat tarkasteluvälillä pidentyneet vuosi vuodelta. Tilikaudella 2016 yritys x:n myyntisaamisten kiertoaika on lyhentynyt, mutta silti toimialan huonoimman neljänneksen rajaan on vielä ollut matkaa.

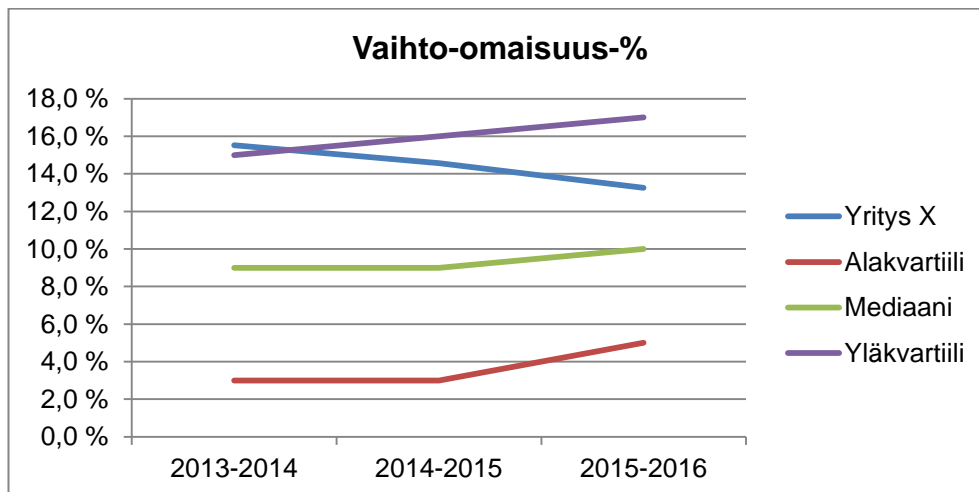
Kuvio 20. Myyntisaamisten kiertoaajan kehitys tilikausina 2014–2016

Yritys x:n ostovelkojen kiertoaika on puolestaan vaihdellut tarkasteluajankohtana 48 ja 68 päivän välillä (Kuvio 21). Tunnusluvulle ei ole varsinaisia ohjearvoja, mutta lähtökohtaisesti ostovelkojen kiertoaajan pitäisi olla mahdollisimman suuri, jotta yritys pystyisi toimittajilta saamallaan maksuajalla vapauttamaan käyttöpääomaansa (Kallunki 2014, 131). Näkökulman yritys x:n kiertoaikojen pituuksiin tarjoavat toimialan arvot. Vertaamalla voidaan havaita yritys x:n ostovelkojen kiertoaikojen olleen tarkastelujaksolla hieman toimialan keskiväliä pidemmät, joten kiertoaikoja voidaan pitää tyydyttävänä. Yritys x on jokaisena tarkasteltuna tilikautena sijoittunut toimialalla hieman keskivälin paremmalle puolelle. Tilikaudesta 2014 tilikauteen 2015 sekä yritys x:n että toimialan ostovelkojen maksuajat ovat pidentyneet, mutta tilikaudesta 2015 tilikauteen 2016 taas lyhentyneet.

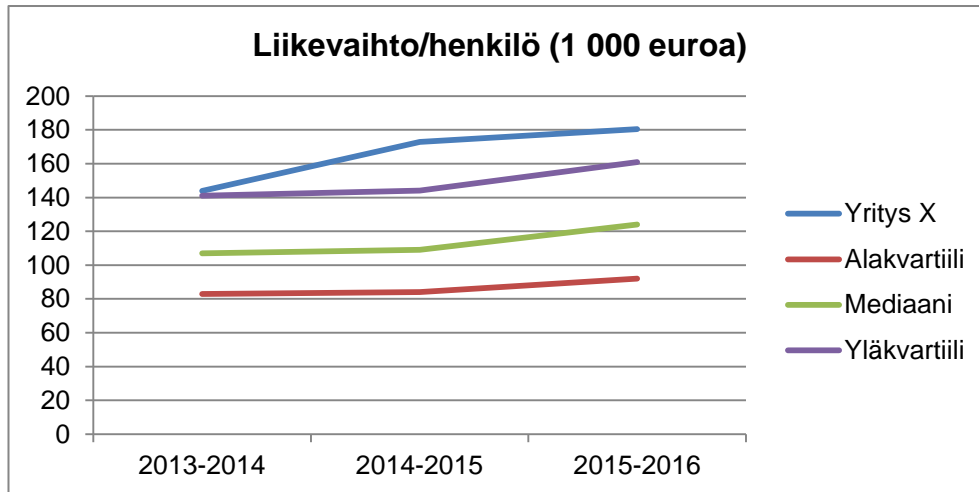
Kuvio 21. Ostovelkojen kiertoaajan kehitys tilikausina 2014–2016

Yritys x:n vaihto-omaisuusprosentti on pienentynyt 15,5 prosentista 13,3 prosenttiin tarkasteluajankohtana (Kuvio 22). Tunnusluvulle ei ole varsinaisia ohjearvoja, mutta lähtökohtaisesti vaihto-omaisuusprosentin tulisi olla varastonhallinnan tehokkuuden kannalta mahdollisimman pieni (Kallunki 2014, 133). Näkökulman yritys x:n kiertoaikojen pituuksiin tarjoavat toimialan arvot. Vertaamalla voidaan havaita yritys x:n vaihto-omaisuusprosentin kuuluneen tilikaudella 2014 toimialan huonoimman neljänneksen joukkoon, joten silloin vaihto-omaisuusprosentti on ollut huono. Tilikausina 2015 ja 2016 yritys x:n arvot ovat puolestaan laskeneet, kun toimialan arvot ovat samaan aikaan kasvaneet. Yritys x:n vaihto-omaisuusprosentti on siis parantunut tarkasteluajankohtana huonosta tyydyttävään, koska tilikaudella 2016 vaihto-omaisuusprosentti on ollut toimialan huonoimman neljänneksen ja keskiarvon puolella välissä.

Kuvio 22. Vaihto-omaisuusprosentin kehitys tilikausina 2014–2016

Yritys x:n henkilöstön tehokkuutta mittavan tunnusluvun liikevaihto per henkilö arvo on kasvanut tarkasteluajankohtana 144 000 eurosta 180 000 euroon (Kuvio 23). Koska tunnusluvulle ei ole varsinaisia ohjearvoja, vertailupohjana toimivat toimialan arvot. Niihin vertaamalla voidaan havaita yrityksen liikevaihdon per henkilö olleen tilikaudella 2014 hieman parempi toimialan parhaimman neljänneksen rajaa. Tilikausina 2015 ja 2016 yritys x:n liikevaihto on kasvanut samalla kun yrityksen henkilöstömäärä on pienentynyt, jolloin henkilöstön tehokkuus on kasvanut nopeammin kuin toimialan arvot. Yritys x:n henkilöstön tehokkuus on ollut koko tarkasteluajankohdan aikana siis erittäin hyvällä tasolla.

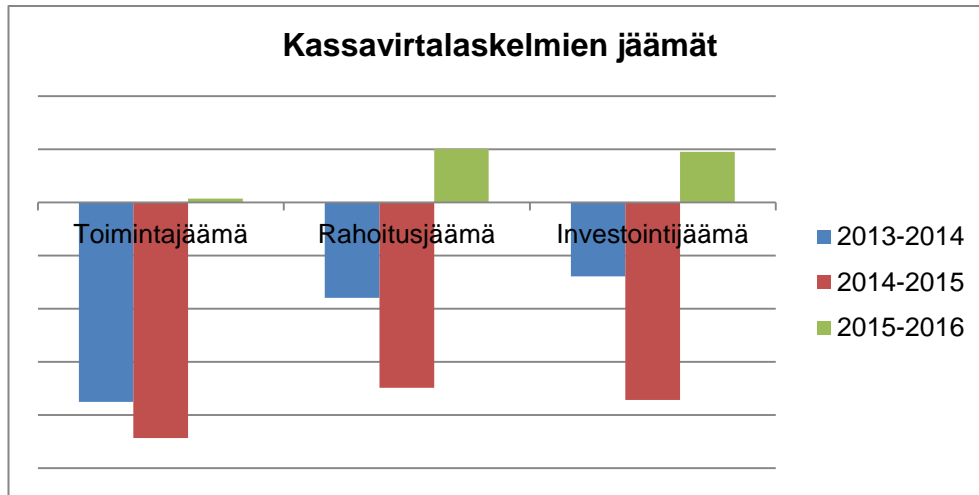

Kuvio 23. Liikevaihdon henkilöä kohden kehitys tilikausina 2014–2016

6.5 Kassavirta

Yritys x:n kassavirtalaskelmien kolmen tulorahoituksen mittaamisen kannalta olennaisen jäämän kehitys viimeisen kolmen tilikauden ajalta on nähtävissä kuviossa 24. Kuvioista on voitu jättää pois tarkat euromäärät, koska jäämien kehitys pystytään myös havaitsemaan ja arvioimaan ilman niitä. Vuosina 2014 ja 2015 päättyneiden tilikausien negatiivisesta toimintajäämästä voidaan nähdä, että myyntitulot eivät ole riittäneet kyseisten tilikausien aikana kattamaan yritys x:n liiketoiminnan lyhytvaikutteisten menoja. Yritys x on siis joutunut käyttämään omaa ja vierasta pääomaa lyhytvaikutteisten menojen maksamiseen.

Myös rahoitus- ja investointijäämät ovat olleet negatiivisia, joten juoksevat maksut ja investoinnitkin on jouduttu rahoittamaan omalla ja vieraalla pääomalla. Vuonna 2016 päättyneellä tilikaudella kaikki jäämät ovat kuitenkin kääntyneet positiivisiksi käyttökatteen parannuttua huomattavasti sopeutustoimien vuoksi. Tällöin tulorahoitus on riittänyt kattamaan sekä liiketoiminnan lyhytvaikutteiset menot, juoksevat maksut kuin investoinnitkin.

Kuvio 24. Kassavirtalaskelmien jäämät

7 POHDINTA

Tämän tutkimuksen tavoitteena oli tilinpäätösanalyysin avulla selvittää, millainen on toimeksiantajan asiakkaan yritys x:n, joka on liikesalaisuuksien vuoksi tehty tunnistamattomaksi, taloudellinen tilanne muihin samalla toimialalla toimiin yrityksiin verrattuna ja millainen on ollut yrityksen taloudellisen tilanteen kehitys viimeisten vuosien aikana. Taloudellinen tilanne itsessään on kokonaisuus, joka muodostuu erilaisista tekijöistä. Tässä työssä yritys x:n taloudellisesta tilanteesta muodostettiin kuva tutkimalla kannattavuutta, vakavaraisuutta, maksuvalmiutta, toiminnan laajuutta ja tehokkuutta sekä kassavirtaa.

Yritys x:n kannattavuus on kokonaisuutena ollut sekä absoluuttisen että suhteellisen kannattavuuden osalta heikolla tasolla toimialaan verrattuna viimeisten kolmen tilikauden aikana. Heikko kannattavuus on johtunut siitä, että yritys x:n kustannukset ovat suuremmat kuin tuotot, jolloin käyttökatteesta lähtien eri tulosrivit ovat olleet negatiivisia. Negatiivisista tulosriveistä johtuen yritys ei ole myöskään kyennyt tuottamaan lainkaan tuottoa siihen sijoitetulle pääomalle. Yritysjärjestelystä aiheutuneella muutoksella on ollut positiivinen vaikutus kannattavuuteen. Yritysjärjestely ei kuitenkaan ollut ainoa positiivisesti kannattavuuteen vaikuttanut tekijä, vaan prosentimuotoisesta tilinpäätöksestä nähtävät sopeutustoimet ovat myös vaikuttaneet kannattavuuteen. Lisäksi kannattavuuteen on vaikuttanut positiivisesti liikevaihdon muutosprosentin osoittama liikevaihdon kasvaminen, joka on tapahtunut toimintakertomuksessa mainituista toimialaan ja asiakkaisiin liittyvistä huolista huolimatta. Kannattavuuden kehitys on ollut tasaisesti parempaan päin, mutta hyvälle tasolle ei ole kuitenkaan vielä päästy.

Vakavaraisuus on ollut yritys x:llä erittäin hyvällä tasolla toimialaan verrattuna viimeisen kolmen tilikauden aikana. Yritys x:n rahoitusrakenteesta yli 40 prosenttia on ollut omaa pääomaa ja yritys on käyttänyt vain 0,03 euroa velkarahoitusta yhtä oman pääoman euroa kohtaan. Molempien tunnuslukujen kehitys on ollut erittäin tasaista lukuun ottamatta tilikausien 2014 ja 2015 välillä tapahtuneen yritysjärjestelyn vaikutusta omavaraisuusasteeseen. Vaikutus ei ole kuitenkaan heikentänyt omavaraisuusastetta niin paljon, että tunnuslukujen kehitystä voitaisiin pitää riskinä. Tuloksista havaittavan pienen velan määrän voi-

daan nähdä tarkoittavan sitä, että yritys on pyrkinyt pienentämään rahoitusriskiä velan vipuvaikutuksen kustannuksella. Huonon kannattavuuden ja toimintakertomuksessa mainitun toimialan epävarmuuden vuoksi rahoitusriskin pienentäminen vaikuttaakin järkevältä. Yritys x viittaa asiaan myös toimintakertomuksessaan mainitessaan, että koska korollista velkaa ei ole, sillä ei ole korko-, valuutta- ja likviditeettiriskiä.

Maksuvalmius on yritys x:llä toimialaan verrattuna huono tai hyvä riippuen siitä, miten maksuvalmiutta mitataan. Dynaaminen maksuvalmius on ollut tunnusluvuilla tarkasteltuna huono toimialaan verrattuna. Yritys x:n rahoitustulos on huonosta kannattavuudesta johtuen ollut negatiivinen, joten yrityksen tulorahoitus ei ole ollut riittävä maksuvelvoitteiden hoitoon. Dynaamisen maksuvalmiuden kehitys tunnusluvuilla tarkasteltuna on kannattavuuden paranemisen myötä ollut parempaan päin, mutta hyvälle tasolle ei vielä ole päästy. Maksuperusteella laaditusta kassavirtalaskelmasta saadaan kuitenkin erilainen kuva dynaamisesta maksuvalmiudesta kuin suoriteperusteisesta tuloslaskelmasta lasketuista tunnusluvuista. Kassavirtalaskelman perusteella kahdella ensimmäisellä tarkastellulla tilikaudella tulorahoitus on ollut negatiivinen, joten omalla tai vieraalla pääomalla on jouduttu kattamaan niin lyhytvaikutteiset menot kuin juoksevat menot ja investoinnitkin. Sopeutustoimien avulla tulorahoitus on kääntynyt positiiviseksi viimeisellä tarkastellulla tilikaudella, jolloin tulorahoitus on ollut riittävä menojen kattamiseen.

Staattinen maksuvalmius on puolestaan ollut hyvällä tasolla toimialaan verrattuna. Yrityksen likvidit varat yksinään tai lisättynä vaihto-omaisuudella ovat siten olleet riittävät lyhytaikaisten velkojen hoitoon. Yrityksen arvot eivät kuitenkaan ole liian hyvät, mikä viestisi yrityksellä mahdollisesti olevista heikosti tuottavista lyhytaikaisista sijoituksista ja kassavaroista. Ensimmäisen tarkastellun tilikauden jälkeistä pientä notkahdusta lukuun ottamatta staattisen maksuvalmiuden kehitys on ollut tasaista. Yritys x mainitsee toimintakertomuksessaan maksuvalmiutensa olevan hyvä. Tämä näkemys ei tulosten valossa täysin pidä paikkaansa, koska dynaaminen maksuvalmius on ollut tunnusluvuihin laskettuna huono. Toimintakertomuksessa esitettyyn näkemykseen voidaan kuitenkin löytää mahdollinen selitys siitä, että maksuvalmiutta mitataan usein pelkästään staattisella

maksuvalmiudella tai että kassavirtalaskelmasta saatava kuva dynaamisesta maksuvalmiudesta on ollut positiivinen.

Toiminnan laajuuden osalta voidaan yritys x:n liikevaihdon muutoksesta havaita yrityksen toiminnan supistuneen tarkastelujakson alussa ja kääntyneen kasvuun tarkastelujakson lopussa. Yrityksen arvot ovat olleet koko tarkastelujakson lähellä toimialan keskiväliä. Tarkastelujakson lopussa liikevaihdon kasvu on ollut inflaatiota suurempaa, jolloin liikevaihdon kasvu ei ole siten johtunut pelkästään hintatason noususta vaan yritys on saanut myös aikaan todellista kasvua. Liikevaihdon kasvulla on ollut myös positiivinen vaikutus kannattavuuden kehitykseen, kuten aikaisemmin on mainittu. Henkilöstön tehokkuuden osalta yritys on ollut toimialaa paremmalla tasolla. Kehitys on ollut nousujohteista ja siihen ovat vaikuttaneet henkilöstöön kohdistetut sopeutustoimet sekä kasvuun kääntynyt liikevaihto.

Käyttöpääoman käytön tehokkuudessa puolestaan myyntisaamisten kiertoaika on ollut toimialaan verrattuna erittäin hidasta, ostovelkojen kiertoaika on ollut hieman toimialan keskiväliä parempaa ja varaston hallinnasta kertova vaihto-omaisuusprosentti on ollut toimialan keskiväliä huonommalla tasolla. Näistä ainoastaan vaihto-omaisuusprosentti on kehittynyt parempaan suuntaan. Myyntisaamisten ja ostovelkojen kiertoajan kehitys ei ole muuttanut asemaa suhteessa toimialaan. Tunnuslukujen valossa yrityksen käyttöpääomaa on sitoutunut myyntisaataviin ja vaihto-omaisuuteen. Tilanteen muuttamiseksi yritys x:n tulisi kyetä saamaan ainakin myyntisaamisten kiertoaikaansa nopeammaksi ja varastonhallintaansa tehokkaammaksi vaihto-omaisuusprosentin pienentämiseksi. Lisäksi ostovelkojen kiertoaikaa olisi toimialan tunnuslukujen valossa mahdollista pyrkiä pidentämään. Tunnuslukujen parantaminen tulisi kuitenkin tehdä ilman, että se vaikeuttaa yrityksen toimintaa tai aiheuttaa suuria riskejä.

Tarkastelluista tekijöistä kannattavuus, käyttöpääomien tehokkuus ja dynaaminen maksuvalmius ovat olleet enemmän tai vähemmän huonolla tasolla toimialaan verrattuna. Vakavaraisuus, staattinen maksuvalmius ja henkilöstön tehokkuus ovat puolestaan olleet toimialaan verrattuna hyvällä tasolla. Yritys x:n taloudellinen tilanne ei siis ole täysin hyvä, mutta ei myöskään täysin huono. Tässä tilanteessa tulkinnan kannalta olennaista on, minkälaisen painoarvon

tämän työn lukija antaa eri tekijöille. Kannattavuuden negatiivisuutta voidaan kuitenkin pitää kokonaisuuden kannalta huolestuttavana, koska pidemmällä aikavälillä yrityksen on kyettävä tekemään voittoa tai sen rahat loppuvat. Yritys x:n kannattavuus, dynaaminen maksuvalmius sekä muut toimialaan tai ohjearvoihin verrattuna huonolla tasolla olevat tekijät ovat kuitenkin kehittyneet tarkastelujakson aikana parempaan suuntaan. Kehitys on ollut myös monesti toimialan kehitystä jyrkempää. Mikäli kehitys jatkuu samanlaisena, yritys x:n taloudellinen tilanne voi muodostua kokonaisuutena hyväksi tulevien vuosien aikana. Tälle tutkimukselle luonteva jatkotutkimus olisikin tutkia taloudellista tilannetta uudestaan muutaman vuoden sisällä.

Tämän tutkimuksen luotettavuus on mielestäni hyvä. Tutkimusaineistona toimivat yritys x:n viralliset tilinpäätökset viimeiseltä kolmelta tilikaudelta. Tilinpäätökset on laadittu lain edellyttämällä tavalla ja ne on tarkastettu auktorisoitujen tilintarkastajien toimesta. Viralliset tilinpäätökset on Yritystutkimus ry:n ohjeistusta noudattamalla oikaistu, ja oikaistusta tilinpäätöksestä on Yritystutkimus ry:n tunnuslukukaavojen avulla laskettu tunnusluvut. Kyseisiä tunnuslukuja on verrattu työ- ja elinkeinoministeriön Toimiala Online -palvelusta saataviin toimialan tunnuslukuihin, jotka on laskettu samoja Yritystutkimus ry:n ohjeita noudattaen. Mielestäni tulokset on johdettu aineistosta selkeää päättelypolkua pitkin, joka mahdollistaisi tuloksien toistettavuuden. Siten tutkimuksen reliabiliteetti on mielestäni hyvä. Tutkimusmenetelmän ja eri analysointitekniikoiden avulla puolestaan kyettiin mielestäni mittaamaan sellaisia asioita, joiden avulla pystyttiin löytämään vastaukset tutkimuskysymyksiin. Siten myös tutkimuksen validiteetti on mielestäni hyvä.

LÄHTEET

Alma Talent Oy 2016. Tunnuslukuopas. Viitattu 7.9.2016
<http://www.balanceconsulting.fi/tunnusluvut>.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2014. Tutki ja kirjoita. 19. painos. Helsinki: Tammi.

Ihantola, E.-M., Leppänen, P. & Kuhanen, H. 2016. Yrityksen kirjanpito. 3. laitos, 1. painos. Helsinki: Gaudeamus Oy.

Ikäheimo, S., Malmi, T. & Walden, R. 2012. Yrityksen laskentatoimi. 5., uudistettu painos. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Kallunki, J.-P. 2014. Tilinpäätösanalyysi. Helsinki: Talentum Media Oy.

Kananen, J. 2013. Case-tutkimus opinnäytetyönä. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kananen, J. 2015. Opinnäytetyön kirjoittajan opas. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kinnunen, J., Leppiniemi, J., Martikainen, T. & Virtanen, K. 2000. Yrityksen taloushallinnon perusteet. Helsinki: AYY-Palvelu Oy.

Kirjanpitoasetus 30.12.1997/1339. Valtion säädöstietopankki Finlex. Viitattu 6.9.2016 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19971339>.

Kirjanpitolaki 30.12.1997/1336. Valtion säädöstietopankki Finlex. Viitattu 6.9.2016 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19971336>.

Niskanen, J. & Niskanen, M. 2003. Tilinpäätösanalyysi. Helsinki: Edita Publishing Oy.

Salmi, I. 2012. Mitä tilinpäätös kertoo? Helsinki: Edita Publishing Oy.

Salmi, I. & Rekola-Nieminen, L. 2004. Tilinpäätöksen rakentaminen ja tulkinta. Helsinki: Edita Publishing Oy.

Seppänen, H. 2011. Yrityksen analysointi ja tilinpäätös. Helsinki: Helsingin seudun kauppakamari.

Tasekirja 2016. Yritys x:n sisäinen materiaali.

Tomperi, S. 2015. Käytännön kirjanpito. 23., uudistettu painos. Helsinki: Edita Publishing Oy.

Työ- ja elinkeinoministeriö 2016. Tilinpäätöstilastot (Finnvera Oyj). Viitattu 22.10.2016 <http://www2.toimialaonline.fi/>.

Yritystutkimus ry 2011. Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi. Helsinki: Gaudeamus Helsinki University Press.

Yritys x 2016. Toimitusjohtajan haastattelu 25.10.2016.

LIITTEET

- Liite 1. Yritysesittely (salainen)
- Liite 2. Oikaistut tuloslaskelmat ja taseet (salainen)
- Liite 3. Prosenttimuotoiset tuloslaskelmat ja taseet (salainen)
- Liite 4. Tunnusluvut
- Liite 5. Kassavirtalaskelmat (salainen)

	Yritys X			Finnveran tilinpäätöstilastot								
				Alakvartili			Mediaani			Yläkvartili		
	2013- 2014	2014- 2015	2015- 2016	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Vakavaraisuus												
Omavaraisuusaste	70,9 %	43,1 %	44,3 %	4,0 %	4,0 %	8,0 %	22,0 %	19,0 %	22,5 %	43,0 %	41,0 %	43,0 %
Net gearing	-0,07	0,09	0,03									
Dynaaminen maksuvalmius												
Rahoitustulos-%	-6,5 %	-6,5 %	-1,7 %	1,0 %	2,0 %	4,0 %	7,0 %	7,0 %	8,0 %	13,0 %	14,0 %	14,3 %
Vieraan pääoman takaisinmaksuaika, v	-0,5	-0,5	-1,8									
Staattinen maksuvalmius												
Quick ratio	1,5	1,2	1,2	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Current ratio	2,4	1,7	1,8	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	2,0	2,0	2,0

	Yritys X			Finnveran tilinpäätöstilastot								
				Alakvartili			Mediaani			Yläkvartili		
	2013- 2014	2014- 2015	2015- 2016	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Toiminnan laajuus ja tehokkuus												
Liikevaihdon muutos, %	-13,9 %	-2,3 %	2,1 %	-17,0 %	-11,0 %	-9,0 %	-6,0 %	0,0 %	6,0 %	5,0 %	16,8 %	23,5 %
Myyntisaamisten kiertoaika, pv	58	98	85	19	23	25	38	42	47	59	63	64
Ostovelkojen kiertoaika, pv	48	68	60	27	34	32	44	58	53	79	91	91
Vaihto-omaisuus-%	15,5 %	14,6 %	13,3 %	3,0 %	3,0 %	5,0 %	9,0 %	9,0 %	10,0 %	15,0 %	16,0 %	17,0 %
Liikevaihto/Henkilö	144	173	180	83	84	92	107	109	124	141	144	161

	Tilastokeskus		
	2013	2014	2015
Inflaatio-%	1,5 %	1,0 %	-0,2 %

(Tilastokeskus 2016)

Lähteet

Tilastokeskus. 2016. Hinnat ja kustannukset. Viitattu 16.10.2016 http://www.stat.fi/tup/suoluk/suoluk_hinnat.html.